

A .hu ccTLD alá történő regisztrálás és a kapcsolódó alternatív vitarendezés rendszere, különös tekintettel a szellemi tulajdon védelmére

Tartalomjegyzék:

1. A .hu alatti domainregisztráció rendszerének alapvető céljai	2
2. A liberalizációval szembeni korlátok	3
2.1. A névválasztás szabadsága és alapvető korlátai	3
2.2. Kizárások az igénylés köréből	4
2.3. A szellemi tulajdont sértő igénylés, mint a jogellenesség sajátos esete	6
2.4. Várólista	9
2.5. Prioritással rendelkező igények	10
3. A Domainregisztrációs Szabályzat egyes, a jogosult jogérvényesítését támogató rendelkezései	12
3.1. Önkéntes alávetés	12
3.2. Felfüggesztés	12
3.3. Az átruházás ideiglenes letiltása	13
3.4. Valós adatok közlésének követelménye	13
4. Vitarendezések a .hu ccTLD rendszerben	13
4.1. A delegálást megelőző vitarendezési eljárás: Tanácsadó Testület	13
4.2. A delegálást követő eljárások	16
4.2.1. Regisztrációs Döntnök eljárása	16
4.2.1.1. A Regisztrációs Döntnök hatásköre, szerepe	16
4.2.1.2. A regisztrációs Döntnök eljárására vonatkozó legfőbb szabályok	17
4.2.1.3. Adatok a Regisztrációs Döntnök eljárásairól	21
4.2.2. Eseti Választottbírótság	22
5. Javaslatok	25
I. MELLÉKLET: a domain regisztráció és a szellemi tulajdon védelme kapcsolatáról, valamint a regisztrátor névválasztással és használatával kapcsolatos felelőssége tárgyában nem HU ccTLD domaineik esetén	27
II. MELLÉKLET : Statisztika	58

1. A .hu alatti domainregisztráció rendszerének alapvető céljai

A Magyarországi Internet Szolgáltatók Tanácsa Tudományos Egyesület (a továbbiakban: ISZT) legfontosabb szerepe, hogy az internet hozzáférési szolgáltatás, és az interneten történő megjelenés technikai feltételeinek megteremtése mellett egy olyan rendszert biztosítson, amely a felhasználók mindegyike számára biztonságos, és amely valamennyi jogosult érdekeinek megfelelő egyensúlyt alakít ki. Az ISZT önszabályozó kódexeinek elsődleges célja, hogy a technika jelenlegi fejlettségi szintjén a hatályos magyar és közösségi jogi normáknak megfelelően, a nemzetközi gyakorlat tiszteletben tartásával biztosítsa a hálózat megfelelő működését, az azon történő kommunikáció biztonságát, ezzel téve lehetővé a magyar felhasználók számára, hogy az információs társadalom polgárai lehessenek. Az ISZT a domainregisztráció rendszerét is ezen elvek figyelembe vételével, a nemzetközi és az 1997 óta kialakult hazai gyakorlat tapasztalatai alapján alakította ki oly módon, hogy a domainfelhasználók számára biztosítsa a jogot az általuk választott domain név jogszerű használatához, ugyanakkor a szabállyal maximális mértékben óvják harmadik személyek jogait, és számukra megfelelő jogvédelmet biztosítsanak. A domainregisztráció hazai szabályozása során mindezen túl arra is tekintettel kellett lenni, hogy a domain használók személyes adatainak védelmét a jogszabályoknak megfelelően biztosítsuk, és hogy a rendszer a lehetőségekhez képest akadályozza meg a jelentős költségeket okozó, jogellenes kéretlen üzenetek (spam) küldését. A hatályos Domainregisztrációs Szabályzat a jelenlegi nemzetközi gyakorlatból a legjobb követendő példák alapján, a tételes jog keretei között, mindezen célok biztosítására törekedve adja meg a .hu ccTLD alatti regisztráció kereteit.

Magyarországon a .hu ccTLD alá történő domain regisztrációra 1997-től nyílt meg a lehetőség. 2000 március 1.-ig ún. kötött regisztrációs rendszer volt életben, amely csak regisztrált szervezetek számára tette lehetővé domain név igénylését, és csak az adott szervezet nevét, számukra regisztrált védjegyet vagy az adott önkormányzat a település nevét igényelhetette domainje azonosítására. A gazdaság fejlődésével növekvő igények a nemzetközi változásokhoz hasonlóan Magyarországon is a magánszemélyek részére is fontossá tette a világhálón való megjelenést, és annak szükségességét, hogy az egyes szervezetek a regisztrált nevükön túl más elnevezéseket is választhassanak domainjük azonosítására. Mindezek alapján 2000. március 1.-től vezette be az ISZT a liberalizált rendszert, amelyben már természetes személy is lehet domain név igénylő, és bármely, - a Domainregisztrációs Szabályzatnak megfelelő – domain név választható.

A jelen tanulmány célja, hogy a .hu ccTLD alatti domainregisztráció rendszerében azokat az elemeket mutassa be, amelyek a nemzetközi gyakorlathoz képest is kiemelkedő módon óvják harmadik személyek jogait az esetleges jogsértő igényléssel szemben, illetve elősegítik ezen személyek számára a jogsértő domain használattal szemben a bíróságon kívüli vitarendezés igénybevételét, és ezzel jogsérelmük gyors orvoslását.

2. A liberalizációval szembeni korlátok

A liberalizált rendszer a névválasztás szabadságának jogát alapelvi szinten rögzítette, ugyanakkor *kijelölte e szabadság alapvető korlátait is*. A hatályos szöveg szerint a domain-igénylő a delegálni kért domain nevét a jogszabályok és a Szabályzat keretei között szabadon választja meg, ugyanakkor *a lehető legnagyobb gondossággal tartozik eljárni abban a tekintetben, hogy az általa választott domain név, annak igénylése, illetve annak használata más személy vagy szervezet jogait (pl. névkizárólagossághoz fűződő jogát, személyiséghez fűződő jogát, kegyeleti jogát, szerzői jogát stb.) ne sértse*. A domain-igénylőtől elvárható, hogy a domain név megválasztása előtt ellenőrizze a cégjegyzéket, illetve a védjegy adatbázist.¹

2.1. A névválasztás szabadsága és alapvető korlátai

A névválasztási szabadság korlátozásának elsődleges jogi eszköze maga a Domainregisztrációs Szabályzat². A Szabályzat tehát - jogszerűen - tartalmazhat olyan megkötéseket, melyek a domain regisztrációs és delegációs jogviszonyban - anyagi jogi előírásokra visszavezethetően - tilalmakként jelennek meg. A Szabályzat továbbá a névválasztás egyes speciális akadályait is megállapítja. Ezen túl egyben kijelöli a konfliktus feloldásának módját is: az Igénylőnek ilyen esetben másik nevet kell választania.

A Szabályzat az Igénylés benyújtásakor követelményként támasztja Igénylő részéről annak kijelentését, hogy a domain név megválasztása területén a lehető legnagyobb gondossággal járt el, és annak szavatolását, hogy az általa választott domain név, illetve annak használata más személy vagy szervezet jogait (például: névkizárólagossághoz fűződő jogát, személyiséghez fűződő jogát, kegyeleti jogát, szerzői jogát stb.) nem sérti. Ez az Igénylő részéről egyértelmű kötelezettség vállalást jelent, annak a követelménynek tudomásul vételét, hogy a leendő névhasználat jogszerűségével kapcsolatosan a lehető legnagyobb gondosságot tanúsítja - s egyben annak tudomásul vételét, hogy (ha a névválasztás mégis valamely személy vagy szervezet jogait sérti), a névről önként le kell mondania, s más nevet kell választania.

¹ A jelen tanulmány nem tér ki a domain működőképessége miatt előírt formai és technikai követelményekre, de értelemszerű, hogy a Domainregisztrációs Szabályzatban előírt ezen követelmények is bizonyos értelemben a szabad névválasztással szembeni korlátot jelentenek.

² Lásd a Tanácsadó Testület A Delegációs és Regisztrációs Szabályzat szerinti prioritásos igények és a jogszabály alapján gyakorolható kizárólagos elsőbbségi jogok ütközéséről és a megtévesztő domain név igénylés teljesítésének tilalma tárgyában hozott 6/2000. (V.24.) Elvi Állásfoglalását, amely kimondja, hogy a Szabályzat a névválasztás szabadságának deklarált általános jogosultságát maga is korlátozza, akként, hogy azt a „szabályzat keretei között” teszi megengedhetővé.

2.2. Kizárások az igénylés köréből

Az általános korlátot jelentő generál klauzulán túl a Szabályzat meghatározza azokat a konkrét eseteket, amelyek adott domain nevek igénylését nem, vagy csak meghatározott igénylők számára teszik lehetővé.

a.) A szabad névválasztással szemben megállapított speciális korlátok egy részét egyes nevek kizárása jelenti az igényelhető domain nevek köréből³. Ide tartoznak a zárolt nevek⁴, a védett ill. speciális nevek⁵

b.) További korlát, hogy a Domainregisztrációs Szabályzat⁶ egyes nevek igénylését csak a megadott jogosult számára teszi lehetővé. E csoportba az alábbiak tartoznak:

ba.) kizárólag a helyi önkormányzat lehet domain-igénylője az önkormányzattal rendelkező település nevével azonosított domainnek, illetve

bb.) csak az adott ország hivatalos képviselője lehet domain-igénylője országnevekkel (magyarul, angolul és saját nyelven) azonosított domaineknek.

c.) *Kifejezett rendelkezést tartalmaz a Domainregisztrációs Szabályzat a védjegyjogosultak jogainak biztosítása céljából, amikor a .tm.hu alá csak a regisztrált védjegyek jogosultjainak saját védjegyükkel azonos domain név választására ad lehetőséget. Ezen a fogyasztók és a védjegyjogosultak érdekeit egyaránt szolgáló korlátozás azonban sajnos nem ismert a védjegyjogosultak körében, így az elektronikus piacon egyértelmű információt hordozó domain név kategória nem terjedt megfelelően el.*

d.) A speciális rendelkezések mellett a Domainregisztrációs Szabályzat általános előírása szerint⁷ nem választható és használható olyan domain név, amely jelentéstartalmára nézve és/vagy használatára nézve gyaníthatóan jogellenes, vagy megbotránkozást, félelmet keltő, vagy megtévesztő. Azt, hogy e kikötéseket a gyakorlatban miképpen kell értelmezni, a TT elvi állásfoglalásai határozták meg⁸.

³ Domainregisztrációs Szabályzat 2.2.3.b.

⁴ A lista itt érhető el: <http://www.domain.hu/domain/zarolt.html>

⁵ A felsorolás itt található: <http://www.domain.hu/domain/specnev.html>

⁶ 2.2.4 pont. Fontos megjegyezni, hogy a korlátozás csak közvetlenül a felső szintű közdomainekre vonatkozik, második szintű közdomain esetében ezen kifejezések is szabadon igényelhetők.

⁷ 2.2.2. pont

⁸ A Tanácsadó Testület A Delegációs és Regisztrációs Szabályzat szerinti prioritásos igények és a jogszabály alapján gyakorolható kizárólagos elsőbbségi jogok ütközéséről és a megtévesztő domain név igénylés teljesítésének tilalma tárgyában hozott 6/2000. (V.24.) Elvi Állásfoglalásában ezen tilalmi magatartásokat általában értelmezve úgy vélte: annak eldöntése tárgyában, hogy valamely választott név megbotránkozató vagy félelmet keltő-e, nem lehet abszolút kategóriákat meghatározni, zsinórmértéket szabni.

A TT álláspontja szerint az igénylés teljesítését meg kell tagadni, ha olyan szó, szóösszetétel domainkénti használatát kérik, mely alkalmas arra, hogy a polgárok, a közösségek, a társadalom egyes csoportjai számára sértő, visszatetszést keltő fogalmat jelenítsen meg. A TT hasonlóképp közelítette meg a „félelemkeltés” fogalmát is: ez alatt olyan szavakat ért, melyek akár az egyes egyénben, akár a társadalom közösségeiben (különösen vallási, faji hovatartozásukkal, világnézeti meggyőződésükkel kapcsolatos módon) félelem(különösen a személy- és vagyónbiztonság miatti aggodalom) kiváltására adnak lehetőséget. A magyar jog a megtévesztés fogalmát tág körben használja. A Ptk. 210. § általános jelleggel tartalmazza a szerződés kapcsolatokban a tévedés, megtévesztés fogalmát. A Polgári Törvénykönyv értelmezésében megtévesztés alatt olyan szándékos magatartást értünk, melynek célja más tévedésbe ejtése.

A domain delegációs és regisztrációs jogviszonyban a megtévesztésnek legtöbbször nem ezzel a formájával találkozunk, bár természetesen ennek lehetősége sem kizárt. A megtévesztés e körben a választott névvel, annak jelentéstartalmával, s a domain nevet igénylő személlyel, szervezettel hozható összefüggésbe, azaz az Internet használóiiban azt a látszatot keltheti, hogy a domain név és annak mögöttes jelentéstartalma (a szóval azonosított vagy azonosítható szolgáltatás, áru, személy, személyösszesség, gazdálkodó szervezet, társadalmi szervezet, intézményt stb.) egymással közvetlen összefüggésbe hozható, a domain név alatt azt a szolgáltatást, árut, személyt, személyösszességet, gazdálkodó szervezetet, társadalmi szervezetet, intézményt, illetve a nevével, tevékenységével kapcsolatos információt találhatnak. Egyes, közismert szavak oly annyira összefonódtak a szó mögöttes jelentéstartalmával, hogy köznapi értelemben vett használatuk mellett a napi gazdasági-társadalmi életben szinte kizárólagosan egy adott áruhoz, szolgáltatáshoz, céghez stb. kötötté váltak (pl. Patyolat, ATI). Más, idegen szavak vagy képzett szavak (airfrance, chio, coke, persil, otp, hypo-bank stb.) a szó mögötti áru, szolgáltatás stb. magyarországi megjelenésével váltak közismertté.

Ezek az áruk, szolgáltatások legtöbbször védjegyjog alatt is állnak, annak felismerése azonban, hogy a domainkénti névhasználat valamely védjegyjogosult kizárólagos jogait sértené-e, a Regisztrátortól általában nem várható el. A jogellenesség fennállásának vizsgálata az egyes konkrét igénylések kapcsán a lehető legszélesebb körben merülhet fel, az esetleges sérelem-lehetőségek lényegében felkatalogizálhatatlanok. Egyes, a gyakorlatban leginkább előforduló esetcsoportokat azonban a TT elvi állásfoglalásaiban külön is értelmezett: ezek esetében a jogellenesség tipikusan valamely (jogszabály alapján keletkező) kizárólagos jog megsértéséhez kapcsolódott (magánszemély, előadóművész névkizárólagossága, cégnév és kereskedelmi név használatára vonatkozó kizárólagosság, merchandising-jogok). A TT a konkrét ügyekkel összefüggő felülvizsgálat lehetőségét kiterjesztően értelmezi: 10/2001. (V. 2.) sz. állásfoglalása általános igénnyel rögzítette, a prioritással kapcsolatos problémák, a megtévesztés vagy jogellenesség gyanúja miatt a Tanácsadó Testület elé kerül, akkor a Tanácsadó Testület már, az eljárási szempontból azonos időszakban benyújtott, az azonos domain névre irányuló összes igényt köteles elbírálni, és az összes körülményt, jogilag releváns tényt is köteles figyelembe venni döntése meghozatala során.

Jogszabályt sérthet azonban az olyan névválasztás vagy névhasználat is, mely a jog alapvető szintű követelményeibe (jóhiszemű és tisztességes eljárás, a piaci verseny tisztaságához fűződő érdek stb.) ütközik. Ez utóbbi körben, az üzleti élet kapcsolataiban gyakran a megtévesztés esetei is megállapíthatók. A Tanácsadó Testület A domain névre vonatkozó igénylés az üzleti tisztesség jogszabályi követelményére hivatkozással és a kereskedelmi nevek védelme érdekében történő megtagadásával kapcsolatban tárgyában hozott 4/2000. (V.10.) Elvi Állásfoglalása pl. rögzítette, hogy azon kereskedelmi nevek vonatkozásában, amelyek nem alapoznak meg prioritásos igényt, megállapítható, üzleti tisztesség követelménye megkívánja a vállalkozásoktól, hogy tartózkodjanak azon kereskedelmi nevek szándékos és tudatos használatától, amelyek versenytársaikat illetik. Az ezzel ellentétes magatartás jogszabályt, a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló, 1996. évi LVII. tv. 2. §-át sértheti.

A Tanácsadó Testület A Delegációs és Regisztrációs Szabályzat szerinti prioritásos igények és a jogszabály alapján gyakorolható kizárólagos elsőbbségi jogok ütközéséről és a megtévesztő domain név igénylés teljesítésének tilalma tárgyában hozott 6/2000. (V.24.) Elvi Állásfoglalása szerint a Tpv. 2. § ugyanis általános szabályként mondja ki, hogy tilos gazdasági tevékenységet tisztességtelenül - különösen a versenytársak, a fogyasztók törvényes érdekeit sértő vagy veszélyeztető módon vagy az üzleti tisztesség követelményeibe ütközően - folytatni. Ez az általános igényű, a gazdasági tevékenység tisztességtelen folytatására vonatkozó tilalom a domain nevek választása, használata során sem csorbulhat.

A megbotránkoztató, félelmet keltő domain nevek választásának tilalmával összefüggésben a gyakorlat elsősorban az első csoportba tartozó ügyekben igényelte a jogértelmezést. Erre legátfogóbban A Tanácsadó Testület Egyes vulgárisnak, durvának, trágárnak minősülő szavak domain névként való használatba adhatóságának megítélése tárgyában hozott 1/2004. (X. 18.) Elvi Állásfoglalása vállalkozott. Az állásfoglalás szerint az, hogy egy adott időszakban milyen kifejezések használata minősülhet megbotránkoztatónak, a - folyamatosan változó és jogilag nehezen megragadható - társadalmi közmegegyezés kérdése, a kifejezés megbotránkoztatást keltő voltát mindig az adott név használatának összefüggésében lehet csak megítélni, erre nézve általános zsinórmérték meghúzására lehetőség nincs.

A TT erre tekintettel - korábbi állásfoglalásaira is támaszkodva, valamint az EU tagállamainak domainregisztrációs gyakorlatát is figyelembe véve - néhány alapvető elv lefektetésével tudta és kívánta az egyedi ügyekben való regisztratori állásfoglalást megkönnyíteni. Álláspontja szerint a faji, vallási, felekezeti hovatartozásra gúnyos vagy felháborító módon utaló kifejezések megbotránkoztatásra alkalmasnak minősülnek, így az ilyen nevek regisztrációja a Domainregisztrációs Szabályzat szerinti tilomba ütközik. A nemiségre, szexualitásra utaló szavak önmagukban megbotránkoztatónak vagy vulgárisnak nem minősülnek, a kontextustól (összetett szó esetében a szóösszetétel révén képzett szó jelentéstartalmától) függ, hogy alkalmasak-e megbotránkoztatásra.

A prostitúcióra, annak megjelenési formáira közvetlenül vonatkozó kifejezések pedig önmagukban megbotránkoztatónak nem minősülnek. Amennyiben azonban már a regisztráció szakaszában vélelmezhető, hogy a domain név használata a szexuális szolgáltatásokra, áruk forgalmazására, az azokkal kapcsolatos reklámtevékenységre vonatkozó jogszabályi korlátozás vagy tiltás hatálya alá esik, illetőleg más, jogszabály által tiltott tevékenységet segítene elő, a regisztrációs kérelem nem teljesíthető.

A hétköznapi, beszélt köznyelvben a trágár kifejezések, illetve azok variációinak használata egyre szélesebb körben terjedt el: ebben az esetben az adott kifejezés konkrét jelentéstartalmát és elterjedtségét egyedileg kell megítélni, figyelembe véve, hogy valamely trágár, obszcén stb. kifejezés vulgáris (közönséges) éppen széles körű elterjedtsége, a társadalmi közmegegyezés általi elfogadása, a beszélt - s egyre gyakran a sajtó- és irodalmi nyelvbe való - befogadása révén válik.

2.3. A szellemi tulajdont sértő igénylés, mint a jogellenesség sajátos esete

Mivel a jelen tanulmány a domainregisztrációt és a jogviták rendezésének rendszerét elsősorban a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatosan tárgyalja, így a jogellenes és megtévesztő minősítés szempontjából kiemelten tárgyaljuk a védjegyekkel illetve az egyéb szellemi tulajdon körébe eső kialakult gyakorlatot.

A jogellenesség értelmezésére a TT gyakorlatában legtöbbször védjegyoltalom tárgyát képező elnevezések domain névkénti igénylése kapcsán került sor. A védjegyoltalom alatt álló egyes elnevezések domain névkénti igényelhetőségével kapcsolatos értelmezési gyakorlat alapjait a TT 7/2000. (V. 31.) sz. Elvi Állásfoglalás a vetette meg.

Az állásfoglalás tekintettel volt arra, hogy a .hu felső szintű domain alatti névtérben való jelenlét, ill. az ennek eszközéül szolgáló valamely domain igénylése bizonyos esetekben gazdasági tevékenység körében végzett cselekmény, más esetekben a védjegyjog szempontjából nem releváns, gazdasági tevékenységet nem megvalósító cselekmény. A használat során e kérdés megítélése különösebb nehézséget nem okoz, kérdésként merül azonban fel, önmagában a domain igénylése megvalósíthat-e védjegybitorlást, s ha igen, mely feltételek mellett. A TT több külföldi jogesetre is hivatkozott, amelyekben a bíróság a védjegyoltalomból eredő jogok megsértésének (illetve tisztességtelen versenynek) minősítette pusztán azt is, ha más védjegyet domainnévként regisztráltatták, feltéve, hogy a körülményekből kitűnt az ilyen domain értékesítésének vagy másféle „hasznosításának” szándéka (pl. Panavision International L. P. v. Toepfen 141 F3d 1316, 46 USPQ2d 1511, CA 9 1998; British Telecommunications plc v. One In A Million, CH 1997 M. 5403), s arra a következtetésre jutott, hogy önmagában valamely domain igénylése is megvalósíthat védjegybitorlást, ha az ilyen igénylés a körülmények alapján nyilvánvalóan párosul a domain gazdasági tevékenység körében való használatára irányuló szándékkal. A Regisztrátornak a delegálást akkor is meg kell tagadnia, az igénylőnek pedig másik nevet kell választania, ha a védjegy jogosultja nem nyújt be a meghirdetett domainnel azonos domain delegálására vonatkozó igényt.

A TT 7/2000. (V. 31.) számú Elvi Állásfoglalásában tárgyalta azt a kérdést, hogy mennyiben valósulhat meg védjegyhasználat az Interneten folytatott tevékenységgel, s a használati módokról - szintén nem taxatív - felsorolást is adott: "[...] a más védjeggyével azonos vagy összetéveszthető domainnévnek a védjegyjogosult engedélye nélkül történő üzleti célú használata a Vt. alapján tilos, azaz védjegybitorlást (Vt. 27. §) valósít meg. Különösen így van, ha a megjelölést az elektronikus kereskedelemhez kapcsolódó üzleti levelezésben vagy az interneten megvalósuló reklámozásban használják a védjegyjogosult engedélye nélkül. Hasonlóképpen védjegybitorlásnak minősülhet, ha a versenytárs fogyasztóit az ő védjegyet tartalmazó domainnév jogosulatlan használatával kívánják „átcsábítani”. Nemkülönböztető képességét vagy jóhírnevét olyan módon kívánják tisztességtelenül

kihasználni a gazdasági tevékenység körében, hogy a védjeggyel egyező vagy azzal összetéveszthető domainnév használatának megszüntetését, a domainnévről való lemondást vagy annak átruházását a védjegyjogosult vagy más által fizetendő ellenértéktől teszik függővé".

A TT gyakorlata ezt a megközelítést a későbbi ügyek vonatkozásában is következetesen alkalmazta (pl. A Tanácsadó Testület a microcom.hu domain név regisztrációjával kapcsolatosan bejelentett panasz tárgyában hozott 15/2004. (IX. 27.) sz. Állásfoglalása „a Regisztrátor köteles a prioritással nem rendelkező igénylő számára a Magyar Szabadalmi Hivatal által lajstromozott védjegyből a szabályzatnak megfelelően képezhető domain név delegálását megtagadni amennyiben az sérti az MSZH által lajstromozott valamely védjegy jogosultjának a jogait, ha a domain igényléséhez a körülmények alapján nyilvánvalóan társul a domain gazdasági tevékenység körében való használatára irányuló szándék”). Ugyanakkor azonban számos egyedi eset kapcsán tovább is fejlesztette.

A Tanácsadó Testület a papajohns.hu domain név regisztrációjával kapcsolatosan bejelentett panasz tárgyában hozott 71/2001. (VIII. 8.) Állásfoglalása például leszögezte, hogy ha a domain gazdasági tevékenység keretein kívül ill. a belföldön nem jóhírnevet élvező védjegy esetén az árujegyzékben nem szereplő árukkal kapcsolatos gazdasági tevékenység körében használják, akkor a domain használata nem feltétlenül ütközik a védjegy jog szabályaiba. A Regisztrátortól azonban elvárható, hogy általa felismerten lajstromozott védjegy igénylésekor meggyőződjenek a használat ezen kereteiről. Az adott esetben azonban a védjegy oltalmi köre és az igénylő gazdasági társaság tevékenységi köre hasonlóan minősült Mivel az igényelt domain delegálása az igénylő részére gyaníthatóan jogellenes helyzetet eredményezne, a TT – használati joggal egyébként nem rendelkező kérelmező igényének elutasítása mellett döntött.) Ezekben az ügyekben a TT minden esetben vizsgálta, hogy a lajstromozott védjegy jogosultjától az igénylő nem kapott-e az illető védjegy a .hu alatt történő regisztrációjára illetőleg az ilyen tevékenységet is magában foglaló hasznosításra felhatalmazást (ld. pl. A Tanácsadó Testület A dilbert.hu domainnév regisztrációjával kapcsolatos igény /479/2000. sz. ügy/ tárgyában hozott 77/2001. /VIII. 15./ Állásfoglalása).

A TT a védjegy jog sérelmét, az igénylés megtagadásának indokoltságát számos olyan esetben is megállapíthatónak tartotta, mikor az érintett védjegy valamely sajátosságából (közismert és belföldön jó hírnévnek örvendő védjegyek) adódóan kifejezésből képzett domain név a védjegyjogosulttól eltérő személy általi használata álláspontja szerint mindenképpen megtévesztőnek minősült volna. Ugyanakkor nem találta jogsértőnek az olyan igényléseket, ahol az igényelt domain név és az érintett védjegyben szerelő kifejezés, betűsor pontosan nem egyezett.

A Tanácsadó Testület az unikum.hu domain név regisztrációjával kapcsolatosan bejelentett panasz (668/2005. sz. ügy) tárgyában hozott 03/2005. (III. 02.) sz. Állásfoglalása megállapította, hogy az „Unicum” jóhírnevű belföldi védjegyhez összetéveszthetőségig hasonló bármilyen megjelölés gazdasági tevékenység körében történő jogosulatlan használatával, eltérő áruk illetve szolgáltatások esetében is megvalósulhat a védjegybitorlás. Kétségtelen, hogy ilyen az azonos hangalakú „unikum”

megnevezés is. Mindazonáltal a védjegyjogosult a Vt. 15. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében nem tilthat el mást attól, hogy szolgáltatásának jellemzőire vonatkozó jelzést használjon. Az unikum szót az „Unicum” védjegy ellenére szabadon lehet használni egyedi, különleges dolgok jelzésére, mivel az a magyar nyelvben meghonosodott, általánosan használt kifejezés. A magánszemély igénylő nyilatkozott arról, hogy a domain nem kívánja gazdasági tevékenység körében használni. Mivel a védjegybitorlás egyik feltétele a gazdasági tevékenység a Tanácsadó Testület nem talált olyan elemet, amely gyaníthatóan jogellenességre, illetve védjegybitorlásra utalna. A Tanácsadó Testület azonban e döntésében is felhívta a regisztrátort, hogy tájékoztassa igénylőt arról, hogy az igényelt domain gazdasági tevékenység körében való használata, beleértve a domain eladásra való felkínálását, védjegybitorlást valósíthat meg, és így a delegálás visszavonásával járhat.

A TT a danon.hu domain név regisztrációjával kapcsolatosan bejelentett panasz tárgyában hozott 1/2006. (II. 09.) sz. Állásfoglalása az – egyedi igénylés tárgyát képező - Danon és Danone védjegy jogosultjának vitájában pedig megállapította: bár kétségtelen, hogy a védjegyjogosult a Vt. 15. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében – a védjegy esetleges jóhírnevétől függetlenül – nem tilthat el mást attól, hogy gazdasági tevékenysége körében saját nevét használja. A „danon” megnevezés bizonyítottan tulajdonnév, a gyártó megnevezése, így a márkanév használata nem ütközik a védjegyjogba. Josef Danon a nevével szabadon használhatja, ugyanez vonatkozik a „DANON” márkanévű termékek feljogosított magyarországi forgalmazójára.

A Tanácsadó Testület a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatban kialakított gyakorlata töretlen. Ezt bizonyítja a legutóbbi, a Tanácsadó Testület 18/2006. (IX. 07.) sz. Állásfoglalása a nokia-mintabolt.hu domain név regisztrációjával kapcsolatosan bejelentett panasz (716/2006. sz. ügy) tárgyában. Az igen friss határozat kimondja, - utalva a TT 7/2000. (V. 31.) számú Elvi Állásfoglalására, - hogy a Nokia mintaboltot üzemeltetni szándékozó a Nokia védjegyjogosult engedélye nélkül nem választhatja a megjelölt domain nevet, mert ezzel sérti a jogosult védjegyhez fűződő jogát.

A szellemi tulajdon másik, a domain név igényekkel kapcsolatban kiemelt jelentőségű területe a szerzői jog. Bár a gyakorlatban a más szerzői jogát sértő domain igények eddig kevésbé voltak szignifikánsak, mint az előzőekben tárgyalt csoport, mégis a jogvédelem szempontjából a szerzői jog védelmére is kiemelt figyelmet fordít a Tanácsadó Testület gyakorlata is. A delegálás visszautasíthatósága a mű sajátos címéhez, illetve a műben szereplő jellegzetes és eredeti alak elnevezéséhez fűződő kizárólagos szerzői jogok megsértése esetén tárgyában hozott 5/2000. (V. 24.) Elvi Állásfoglalásában a TT megállapította, hogy olyan név delegálása nem történhet meg, mely harmadik személyek szerzői jogait sérti. Az állásfoglalás ugyanakkor rámutatott arra is, hogy minden esetben gondosan vizsgálni kell, hogy a szerzői jogra alapozott igény valóságos és jogszerű-e. A mű felhasználásának minden formája a szerző kizárólagos engedélyéhez kötött, a mű címe esetén azonban csak abban az esetben van ez így, ha a mű címe maga is megfelel a törvényben határozottan megjelölt sajátosságnak, az eredetiségnek.

2.4. Várólista

A .hu ccTLD alá történő regisztrálás szabályai a világban alkalmazott domainregisztrációs rendszerek közül *egyedülálló módon* különbséget tesz az ún. prioritásos és nem prioritásos igények között. A prioritást⁹ valamely az igénylő szervezet hatósági bejegyzésben szereplő elnevezése, település vagy országnév, illetve a számára regisztrált védjegy alapozza meg. Prioritással rendelkező igény azonnal teljesítésre kerül, míg az összes többi, tehát hatósági nyilvántartáshoz nem köthető igény teljesítését két hetes nyilvános meghirdetés előzi meg. Ez az ún. „várólista” kifejezetten azt a célt szolgálja, hogy amennyiben a meghirdetett igény valaki más jogát sértené, úgy a jogosultnak alkalma legyen azzal szemben kifogás előterjesztése útján fellépni, és az igény teljesítését megakadályozni.¹⁰

Amennyiben a meghirdetett domain név delegálása ellen a Szabályzat szerinti módon és határidőkön belül kifogást terjesztenek elő, akkor az adott domain névre beérkezett igények teljesítésével megvárja a jogvita Tanácsadó Testület állásfoglalásával vagy eljárásának mellőzésével végződő lezárását. A TT elé utalt igénylések tehát „függő helyzetbe” kerülnek: a Tanácsadó Testület ügyrendje szerint eljárva, meghatározott időtartamon belül köteles állásfoglalását meghozni.

Főszabály, hogy az egyes igények teljesítése általában azok nyilvántartásba vételének sorrendjében történik. Kivételesen azonban a nem prioritásos igény teljesítését más, ugyanazon domain névre vonatkozó, de később nyilvántartásba vett igény teljesítése megelőzheti éppen a várólista intézménye miatt. Ennek azonban előfeltétele, hogy ez utóbbi igény prioritásos eljárással kerüljön feldolgozásra és a prioritás alapja a nem prioritásos igény nyilvántartásba vételét megelőző legyen, továbbá a nyilvántartásba vétele a prioritással nem rendelkező igény nyilvántartásba vételét követő 14. nap végéig megtörténjen. A Szabályzat ez utóbbi rendelkezése tehát arra ad lehetőséget, hogy amennyiben valamely, elsőbbséggel nem bíró igénnyel szemben valaki már fennálló prioritásra hivatkozva kívánja e jogát érvényesíteni, úgy amennyiben a névre maga is igénylést ad be, prioritásos jogát ténylegesen érvényesíteni is tudja.

⁹ Domainregisztrációs Szabályzat 1.4.1: Prioritással rendelkeznek azok az igények, amelyek a delegálást közvetlenül a .hu közdmain alá kérik, és amelyeknél a választott domain név: a) a domain-igénylő szervezet hivatalos hatósági (közigazgatási vagy bírósági) bejegyzését igazoló dokumentumban, illetve jogszabállyal létrehozott szervezet esetén a jogszabályban a szervezet teljes vagy rövidített nevéként rögzített megnevezéssel azonos karaktorsorozat, vagy b) a domain-igénylő számára vagy a domain igénylésre a domain-igénylőnek meghatalmazást adó számára, mint jogosult számára a lajstromozott védjegy (szöveges védjegy esetén a védjegyzetített teljes szöveg, ábrás védjegy esetén az ábrán szereplő teljes szöveg), mint karaktorsorozat (szó, szavak). A választott domain névnek és a prioritás alapját képező dokumentumban szereplő elnevezésnek (az összes ékezet nélkül vagy az összes ékezettel) karakter szerint egyeznie kell. Több szóból álló nevek egybeírva, vagy kötőjelesen igényelhetők. Szervezet teljes vagy rövidített nevéből elhagyhatók: i) a szervezeti formára (pl. kft, rt, bt, egyesület) vonatkozó szavak, jelölések, ii) a Hungary, a Magyarország, illetve külföldi cégek magyarországi szervezete esetében az anyacég nyelvén Magyarországot jelölő név, iii) minden olyan karakter, ami nem szerepelhet a domain névben, valamint a kötőjel, iv) a szervezet nevében szereplő olyan karakter, amely nem szerepelhet domain névben, átirtható a jelentésének megfelelő latin betűs magyar vagy idegen nyelvű megfelelőnek, elhagyható vagy kötőjellel helyettesíthető. Prioritással rendelkeznek továbbá a 2.2.4 szerinti jogosultak esetében a megfelelő településnevek vagy országnevek.

¹⁰ Az eljárással és a Tanácsadó Testülettel bővebben az erre vonatkozó fejezet foglalkozik.

2.5. Prioritással rendelkező igények

A prioritást a domain-igénylő szervezet hivatalos hatósági (közigazgatási vagy bírósági) bejegyzését igazoló dokumentumban, illetve jogszabállyal létrehozott szervezet esetén a jogszabályban a szervezet teljes vagy rövidített nevéként rögzített megnevezéssel azonos karaktersorozat, vagy a domain-igénylő számára vagy a domain igénylésre a domain-igénylőnek meghatalmazást adó számára, mint jogosult számára a lajstromozott védjegy (szöveges védjegy esetén a védjegyzetett teljes szöveg, ábrás védjegy esetén az ábrán szereplő teljes szöveg), mint karaktersorozat (szó, szavak), továbbá az adott jogosult esetében a településnév vagy országnév alapozza meg¹¹.

¹¹ A prioritás kérdése a TT gyakorlatában elsősorban a.) a cégnevek, b.) a nem gazdálkodó szervezetek illetve a jogszabállyal létrehozott szervezetek prioritásos igényei, c.) magánszemélyek névkizárólagossága, d.) a védjegyek, e.) az elsőbbségi jogok ütközése kapcsán merült fel.

ad a.) A Tanácsadó Testület A cégnév alapján prioritást élvező igények névválasztásának jogszerűsége tárgyában hozott 1/2000. (IV. 5.) Elvi Állásfoglalása értelmében a cégnévre alapozott prioritásos igény egyértelműen csak akkor állapítható meg, ha a cégnév (rövidített cégnév) és az arra hivatkozó, a domainként prioritással igényelt név összetéveszhetőségre lehetőséget nem ad, azaz a cégkizárólagosság elve nem sérül (Ctv. 15. § /8/). Amennyiben az összetéveszhetőség lehetősége adott, vagy a választott domain megtévesztőnek bizonyulna (az Internet sajátosságaira tekintettel történő névátírás már mást fejezne ki, mint az a név, melynek használatára az igénylő a cégjogi szabályok szerint egyébként vitathatatlanul jogosult) az Igénylőnek a Szabályzat szerint másik domain nevet kell választania. Az állásfoglalás elvi érveléssel rögzítette továbbá, hogy prioritásos igényt csak már ténylegesen bejegyzett cégnévre lehet alapozni.

ad b.) A nem gazdálkodó szervezetek illetve a jogszabállyal létrehozott szervezetek prioritásos igényei: A Tanácsadó Testület a nem gazdálkodó szervezetek illetve a jogszabállyal létrehozott szervezetek prioritásos igényeinek illetve a második szintű közdomaine létesíthetőségének tárgyában hozott 3/2000. (V.10.) Elvi Állásfoglalása értelmében a nem gazdálkodó, illetve jogszabály által alapított szervezetek - még ha állami, közhatalmi vagy közigazgatási jogosítvánnyal is rendelkeznek -, a domain nevek delegálása és regisztrálása során polgári jogviszony alanyaivá válnak, ebben az eljárásban a polgári jogviszony keretében egyenrangú félként vesznek részt, őket az eljárásban közhatalmi jogosítvány nem illeti meg. Mivel a delegálási, regisztrációs eljárás során ezek a szervezetek nem rendelkeznek különleges jogosítványokkal, rájuk a domain nevek delegálása és regisztrációja során vonatkoznak mindazok a jogszabályok és a Regisztrációs Szabályzatba foglalt szerződési feltételek, amelyek minden más domain név igénylőre is irányadóak. A nem gazdálkodó szervezetek és a jogszabály alapján létrehozott szervezetek prioritásra kizárólag arra a névre vonatkozóan hivatkozhatnak, amelyet a nem gazdálkodó szervezetek alapító okiratukban nevüként megjelöltek, és amelyet az illetékes bíróság nyilvántartásba vett, a jogszabállyal létrehozott szervezetek pedig csak arra a névre élveznek prioritást amelyet az őket létrehozó jogszabályban nevüként a jogalkotó megjelölt. Prioritás illeti még e szervezeteket a jogosultként őket illető védjegyek vonatkozásában is. A prioritás csak a ténylegesen bejegyzett nevek és védjegyek tekintetében áll fenn. A gyakorlatban azonban a nem gazdálkodó szervezetek, valamint a jogszabály által létrehozott szervezetek részéről gyakran felmerül az az igény, hogy nevükön kívül más, általában a tevékenységi körükhöz kapcsolódó megjelölésre is prioritásos alapú domain nevet igényeljenek. Mivel a jogszabályok és a Regisztrációs Szabályzat csak a név és a védjegy vonatkozásában adnak a prioritásra lehetőséget, és a tevékenységi körök vonatkozásában nem ismerik el a prioritás intézményét, a nem gazdálkodó szervezetek és a jogszabállyal létrehozott szervezetek (és más igénylők) sem igényelhetnek prioritást a tevékenységi körükkel kapcsolatos kifejezésekre, szóösszetételekre stb. domain névként, még akkor sem, ha tevékenységük valóban kiterjed az igényelt névvel jelölt tevékenységre, szolgáltatásra, illetve ha ezen szervezeteket kifejezetten e tevékenységek ellátására alapították, vagy jogszabály kifejezetten e célra hozta az adott szervezetet létre.

ad c.) Magánszemélyek névkizárólagossága: A Tanácsadó Testület A magánszemélyek névkizárólagosságához fűződő jogai érvényesülésének biztosítása tárgyában hozott 9/2000. (VIII. 23.) Elvi Állásfoglalása szerint jogszerű névazonosság esetében a név domain névkénti delegációja és regisztrációja vonatkozásában az elsőbbségi elv érvényesül: az azonos névhasználati joggal rendelkezők közül a névre azt tarthat először igényt, aki azt - a Szabályzat előírásainak megfelelően - korábban igényelte. Ez az elv nem alkalmazható a Ptk. 77. § (4) bekezdés második mondatának hatálya alá eső esetekre, amely szerint A tudományos, irodalmi vagy művészi tevékenységet folytató - ha neve összetéveszhető a már korábban is hasonló tevékenységet folytató személy nevével - az érintett személy kérelmére saját nevét is csak megkülönböztető toldással vagy elhagyással használhatja a tevékenység gyakorlása során. Ezt azonban a Regisztrátornak csak az érintett kérelmére kell figyelembe vennie. A felvett név domainkénti igénylése nem ütközik a Regisztrációs Szabályzatba. A felvett név valamint művésznév vonatkozásában ugyanolyan védelem illeti meg a személyeket mint a születésüktől fogva viselt név alapján.

ad d.) A Tanácsadó Testület A Magyar Szabadalmi Hivatal által lajstromozott védjegyek, ill. a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott védjegybejelentésben szereplő megjelölések domainnévként való választhatóságával kapcsolatos egyes kérdések tárgyában hozott 7/2000. (V. 31.) Elvi Állásfoglalása arra az álláspontra helyezkedett, hogy 4./ a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott védjegybejelentés a bejelentésben szereplő megjelölésből a szabályzatnak megfelelően képzett domain vonatkozásában nem alapoz meg prioritást, amennyiben a védjegybejelentés napja későbbi, mint az a nap, amelyen a nem prioritásos igénylő az igénylését benyújtotta.

A prioritással rendelkező igény prioritásos eljárással kerül feldolgozásra, ha a prioritásos kezelésére vonatkozó igényt a Regisztrátor a Nyilvántartásban az igény nyilvántartásba vételekor rögzíti és az igény prioritásának alapját igazoló dokumentum(ka)t a domain-igénylő a Regisztrátornak bemutatja. Ez azt jelenti, hogy az Igénylőnek – amennyiben elsőbbségi jogát érvényesíteni kívánja – erre az Igénylőlap benyújtásakor mindenképpen hivatkoznia kell, az azt igazoló dokumentumokat pedig be kell mutatnia: az Igénylés ezek hiányában ugyanis csak nem prioritásos jelleggel kerülhet feldolgozásra.

Lényeges különbség, hogy a prioritásos eljárással feldolgozott igények teljesítésére előzetes nyilvános meghirdetés nélkül kerül sor. Az ugyanazon domain névre vonatkozó teljesítés a prioritásos igények esetében egymáshoz képest a nyilvántartásba vétel időpontja szerinti sorrendben történik, a nem prioritásos igényekhez képesti elbírálási sorrendre nézve pedig az megelőzésre vonatkozó szabályok az irányadók. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy „tisztá” prioritásos igények esetében a klasszikus elsőbbségi elv érvényesül, nem prioritásos és prioritásos igény ütközése esetén pedig (ha a Szabályzat szerinti egyéb feltételek is fennállnak) az utóbbi javára kell a delegálást teljesíteni.

ad e.) A Tanácsadó Testület gyakorlata a prioritásos igények ütközése esetén a konfliktus feloldását közvetlenül a Szabályzatra vissza vezethetően tartja megoldhatónak: mint arra – egyebek mellett -A tiszta.hu domain regisztrációjával kapcsolatosan bejelentett panasz tárgyában hozott 13/2003. (IX. 24.) sz. Állásfoglalás is rámutatott, ha egyéb, a Szabályzat szerint akadálynak minősíthető, vagy további mérlegelést kívánó tényező nem merül fel, ezekben az esetekben a „tisztá” elsőbbségi elv érvényesül, azaz a versengő igények közül az időben először benyújtott javára kell a vitát eldönteni.

A Szabályzat arra törekszik, hogy főszabályként a névazonosság követelményét (megfelelő rugalmassággal) biztosítsa. A választott domain névnek és a prioritás alapját képező dokumentumban szereplő elnevezésnek (az összes ékezet nélkül vagy az összes ékezettel) karakter szerint egyeznie kell. Több szóból álló nevek (az Igénylő választása szerinti) egybeírva, vagy kötőjelesen igényelhetők. A domain név, mint megjelölés alapvető funkciójában adódóan (olyan kifejezés, mely lehetőség szerint minél tömörebben fejezi ki a név és használója szoros kapcsolatát) a Szabályzat lehetővé teszi, hogy a szervezet teljes vagy rövidített nevéből elhagyhatók legyenek a szervezeti formára (pl. kft, rt, bt, egyesület) vonatkozó szavak, jelölések, a Hungary, a Magyarország, illetve külföldi cégek magyarországi szervezete esetében az anyacég nyelvén Magyarországot jelölő név, minden olyan karakter, ami nem szerepelhet a domain névben, valamint a kötőjel, továbbá a szervezet nevében szereplő olyan karakter, amely nem szerepelhet domain névben, átírható a jelentésének megfelelő latin betűs magyar vagy idegen nyelvű megfelelőnek, elhagyható vagy kötőjellel helyettesíthető.

E, gyakorlati célokat szolgáló kikötés azonban magában hordozza az igénylések ütközésének lehetőségét is: a Szabályzat értelmében „tisztá prioritással” a főszabály szerinti elsőbbség érvényesül, mely azonban a rövidítésekkel akár „el is veszhet”, vagy a rövidítéssel maga a névhasználat is megtévesztővé válhat. A prioritásos jogot igazolni kell: erre a Szabályzat szerint az Igényléshez csatolt okiratok útján kerül sor. Ilyen okirat a jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet nyilvántartásba vételét (bejegyzését) igazoló hatósági (bíróági vagy egyéb közigazgatási) határozat, a Magyar Szabadalmi Hivatal által kiállított védjegy okirat, a WIPO által kiállított védjegy okirat, amennyiben Magyarországra a védjegyoltalom kiterjed, illetőleg az EU Védjegy Hivatala által kiállított közösségi védjegy okirat (Community Trademark CTM) lehet. A TT több elvi állásfoglalásában erősítette meg, hogy prioritás csak a prioritásos igényt ténylegesen megalapozó, fennálló jogi helyzetet tanúsító okira alapozható, azaz pl. a még bejegyzés alatt álló gazdasági társaság teljes vagy rövidített cégnevére, vagy az el nem bíralt szabadalmi bejelentésben megjelölt kifejezésre prioritásos igény nem alapozható.

3. A Domainregisztrációs Szabályzat egyes, a jogosult jogérvényesítését támogató rendelkezései

3.1. Önkéntes alávetés

A Domainregisztrációs Szabályzat értelmében mind a Nyilvántartó, mind a Regisztrátor kötelezettséget vállal arra, hogy a végrehajtható bírósági határozatokat (előzetesen végrehajtható határozatok, illetve jogerős döntések) perben állás nélkül is, illetve az alternatív vitarendező fórumok határozatait az eljárásban történő részvétel nélkül is végrehajtják.¹² E szabály arra jelent fontos garanciát, hogy a jogosult a végrehajtható határozat alapján már nem kényszerül külön végrehajtási eljárás lefolytatására abban az esetben, ha a pereszes domain használó önként nem tesz eleget a határozatban foglaltaknak.

3.2. Felfüggesztés

Felfüggesztés esetén a domain használót e jogának fenntartása mellett a domain használatában korlátozzák, műszaki intézkedésekkel akadályozva azt, hogy a használattal esetleges további jogsérelmet okozzon mindaddig, amíg a jogvita le nem zárul. A felfüggesztés elsősorban az olyan bíróság által hozott ideiglenes intézkedések végrehajtásánál kap jelentőséget, amikor a domain használatától tiltja el a végzés az alperest. Ilyen esetben értelemszerűen a jogvita eldöntéséig a domain név nem vonható vissza, de a jogsértő használat megakadályozására sor kerülhet.

Felfüggesztéskor tehát a domain delegálás műszaki szolgáltatása szünetel, de a domain-használó személye változatlan marad. Lényegében olyan intézkedést jelent tehát, mely – időlegesen – a domain műszaki értelemben vett hozzáférhetlenné tételét (a szolgáltatói oldalról a szerződés teljesítésének felfüggesztését) eredményezi. Az intézkedés a domain használójára nézve komoly hátrányokkal járhat – ezért a Szabályzat nagyon pontosan meghatározza, vagylagos feltételekhez köti alkalmazásának lehetőségét. A domain delegálás felfüggesztésére kötelezően kerül sor, ha a bíróság végrehajtandó határozata, jogerős ítélete ezt írja elő, az ügyészség alapos gyanút közöl arra vonatkozóan, hogy a domain név választása bűncselekményt valósított meg vagy az Alternatív Vitarendező Fórum döntése ezt előírja, és az eljárási szabályzatban biztosított határidőn belül a domain használó nem igazolja a bírói út igénybe vételét. Ezekben az esetekben mérlegelési lehetőség nincs, ha a feltételek valamelyik bekövetkezik, a szolgáltatót intézkedési kötelezettség terheli.

¹² Domainregisztrációs Szabályzat 2.3.6: A Nyilvántartó a domain név választásával vagy használatával kapcsolatos jogerős bírósági döntéseket perbenállása nélkül is végrehajtja. Sem a Regisztrátor sem a Nyilvántartó nem vonható felelősségre a vitát lezáró döntés (a Tanácsadó Testület illetve az Alternatív Vitarendező Fórum döntése), jogerős határozat, vagy az előzetesen végrehajthatóvá nyilvánított határozat végrehajtása miatt

3.3. Az átruházás ideiglenes letiltása

Amennyiben valamely domain név használatával kapcsolatban bírósági vagy alternatív vitarendező fórum előtt indított eljárás van folyamatban, úgy a Nyilvántartó az erről szóló értesítés alapján felfüggeszti az adott domain név átruházásának lehetőségét, illetve azt csak a kérelmező vagy felperes javára teszi lehetővé¹³. Az előírás célja a jogosult igényérvényesítésének elősegítése azzal, hogy az alperes vagy kérelmezett ne bújhasson ki az ellene hozott esetleges marasztaló határozat végrehajtása alól azzal, hogy menet közben a domain nevet perben vagy eljárás alatt nem álló harmadik személyre ruházza át. Ez esetben ugyanis az eredetileg kötelezett alperessel szemben nem lehetne a határozatot végrehajtani. E szabály alkalmazásának természetesen előfeltétele, hogy a folyamatban lévő eljárásról a Nyilvántartó értesítést kapjon. A Regisztrációs Döntnök eljárási szabályzata tartalmazza, hogy a Döntnök a folyamatban lévő eljárásról a Nyilvántartót értesíti, a bírósági eljárások esetében azonban ezt a felperesnek kell saját érdekében megtennie.

3.4. Valós adatok közlésének követelménye

A jogérvényesítés fontos eszköze, hogy a domain használó az általa megadott adatok alapján elérhető legyen. Ezért tartalmaz a Domainregisztrációs Szabályzat olyan garanciális előírást, amely szerint a domain név visszavonható attól a használatól, akinek az igényléskor vagy átruházáskor megadott adatai vagy bemutatott dokumentumai nem voltak valósak és a valós adatok vagy dokumentumok alapján az igényt el kellett volna utasítani, illetve a nyilvántartásban rögzítésre kerülő adatok változását a domain használó nem jelentette be, és ezzel megszegte a Regisztrációs Szabályzatban foglalt kötelezettségét.

4. Vitarendezések a .hu ccTLD rendszerben

4.1. A delegálást megelőző vitarendezési eljárás: Tanácsadó Testület

A domain nevek magyar országkód alatti regisztrációjával kapcsolatban is igény volt arra, hogy a lassú bírói út megfelelő alternatívájaként más vitadöntő eljárások is rendelkezésre álljanak. Így került felállításra a Tanácsadó Testület, amely a magyar regisztrációs rendszerben egyfajta szűrő rendszerként, *a világban alkalmazott domainregisztrációs rendszerek közül egyedülként a domain nevek választhatóságával kapcsolatos vitákban a domain név delegálását megelőzően jár el*. A Domainregisztrációs Szabályzat egyrészt részletesen lefekteti a Tanácsadó Testület eljárásának megindítására vonatkozó szabályokat, másrészt megállapítja az alternatív vitarendezésre vonatkozó eljárási szabályokat.

¹³ Domainregisztrációs Szabályzat 7.2. pont

A domain nevek igénylésüket követően – ha azok nem köthetők valamilyen hatósági vagy bírói nyilvántartásba bejegyzett joghoz, - 14 napig nyilvános meghirdetés alatt, várólistán szerepelnek. Amennyiben a meghirdetéstől számított 14. nap végéig a meghirdetett domain név delegálása ellen kifogást terjesztenek elő, a Nyilvántartó¹⁴[1] delegálást a jogvita rendezéséig nem teljesíti. Kifogást bárki betervezhet, vagyis nem szükséges a kifogást közlőnek semmilyen a névhez fűződő jogot vagy jogos érdeket igazolnia. A kifogást a kifogást tevőnek a kifogás okának közlésével haladéktalanul a Regisztrátornál kell előterjesztenie. A Regisztrátor ez esetben értesíti az Igénylőt a kifogás beérkezéséről, és előzetesen elbírálja azt. Amennyiben a Regisztrátor megítélése szerint az Igény nem teljesíthető, vagy attól az Igénylő eláll, azt törli, ha azonban a Regisztrátor álláspontja szerint az igény a kifogás ellenére teljesíthető, és az Igénylő azt változatlanul fenntartja, vagy a kérdésben a Regisztrátor nem tud ugyan állást foglalni, de az Igénylő úgy kívánja, a vitát állásfoglalás céljából a Tanácsadó Testület elé terjeszti. A Regisztrátort az alapos előzetes elbírálásra az készíti, hogy a Tanácsadó Testület díját az esetben, ha az igény az állásfoglalás szerint nem teljesíthető, a Regisztrátornak kell megfizetnie. Az már az adott Regisztrátor és az Igénylő közötti megállapodás kérdése, hogy ezt a díjat egészben vagy részben tovább hárítja-e az Igénylőre.

A Tanácsadó Testület (TT) a Nyilvántartó mellett működő, felkért független szakértőkből álló bizottság, amely a domain nevek választhatóságával kapcsolatos kérdésekben foglal állást, iránymutatásaival támogatja a domain nevek delegálásának jogszerűségét. A Tanácsadó Testület működése nyilvános, névsorát¹⁵, az elvi és eseti állásfoglalásokat teljes terjedelmükben, azt azt megszavazó tagok számának feltüntetése

¹⁵ A TT tagjává az a 24. életévét betöltött magyar állampolgár kérhető fel, aki az informatikai, elsősorban az Internettel kapcsolatos szakmai (első sorban jogi, üzleti, társadalomtudományi, szervezeti és szervezéstudományi) kérdésekben kellő jártasságot és gyakorlatot szerzett, ugyanakkor vele szemben a SZESZ szerinti kizáró ok nem áll fenn. A Testület Tagja bármikor benyújthatja lemondását, az e Szabályzatban meghatározott esetekben köteles lemondani, vagy visszahívható. A lemondást az ISZT Elnökségéhez kell címezni. Lemondás esetén a Tanácsadó Testületben betöltött tagság a lemondó nyilatkozatban megjelölt dátummal, ilyen hiányában a lemondó nyilatkozatnak az ISZT-hez történő beérkezésének napjával szűnik meg. A Tanácsadó Testület legalább 4 főből áll. A Testület minden Tagjának - a Titkár kivételével - rendelkeznie kell állam- és jogtudományi egyetemi végzettséggel vagy szakjogászai képesítéssel.

A Testület munkáját az ISZT Titkársága segíti. A Testület Tagja e minőségében eljárva utasítást senkitől sem fogadhat el. A Tanácsadó Testület tagjává, póttagjává és tisztségviselőjévé való jelölés jogát az ISZT fenntartja. Nem jelölhető tagként olyan személy, aki bármely Regisztrátornál alkalmazásban, munkaviszonyban áll, vagy bármely regisztrátor részére polgári jogi jogviszony alapján munkát végez. A Tanácsadó Testület jelölt tagja a jelölés elfogadásakor elfogadatlanságáról nyilatkozik. A Tanácsadó Testület tagjává jelölt személy a jelölés elfogadásáról vagy elutasításáról írásban nyilatkozik. A jelölés elfogadásával a Testület Tagjává válik, e minőségben végzett tevékenysége vonatkozásában titoktartási kötelezettség terheli. A Testület Tagja köteles legjobb tudása, képességei szerint a Testület munkájában közreműködni, függetlenül és pártatlanul állást foglalni, a hatályos jogszabályokat betartani, és azok betartására törekedni. A Testület által hozott döntésekért, állásfoglalásokért a Tag a polgári jog szabályai szerint felelősségre nem vonható.

A Tanácsadó Testület Tagja részt vesz a Testület ülésein, szavazati joggal rendelkezik. A Tanácsadó Testület tisztségviselői az Elnök, az Elnökhelyettes és a Titkár, akiket saját tagjai közül választ. Elnökké és Elnökhelyettesé csak állam- és jogtudományi végzettséggel rendelkező Tag választható. Az Elnök irányítja és szervezi a Testületi szakmai munkát, gondoskodik az ülések előkészítéséről, levezeti az üléseket, gondoskodik az Állásfoglalások írásba foglalásáról, az érintettek felé történő kikézésítéséről, az Állásfoglalások közzétételéről. Kapcsolatot tart az ISZT Titkárságával, amely a Testület adminisztratív munkáját segíti. Az Elnökhelyettes az elnök távolléte (akadályoztatása) esetén ideiglenesen, lemondása vagy visszahívása esetén az új Elnök hivatalba lépéséig gyakorolja az elnöki jogokat. A Titkár kapcsolatot tart a médiákkal, szervezi a nagyközönség és a szakma tájékoztatását, gondoskodik a Testület weblapjának frissítéséről. A Testület nevében sajtónyilatkozatot kizárólag az Elnök és a Titkár tehet. A Testület jogi végzettséggel rendelkező tagjai - az Elnök által irányítva - mint Előadó Tanácsnokok foglalkoznak az egyes, a Testület elé kerülő konkrét esetek feldolgozásával, a döntéshozatalra való előkészítésével, a döntés vonatkozásában szakmai javaslatot tesznek, az esetet a Testületi ülésen ismertetik.

mellett, továbbá a folyamatban lévő ügyeket az ISZT a <http://www.domain.hu/domain/tt/> web oldalon teszi közzé.

A Tanácsadó Testület az írásban előterjesztett anyagok alapján alakítja ki állásfoglalását, amely általában az adott ügyre vonatkozatható tartalommal bíró eseti állásfoglalás. Számos esetben azonban a kifogásolt igények egymáshoz hasonlósága, a kifogásolt jogsérelem azonossága azt indokolta, hogy a Tanácsadó Testület elvi állásfoglalásokat alakítson ki, amelyek valamennyi, azonos jogalapon álló domain vita elbírálására irányadóak lehetnek. A magyar domain jog megalapozásában ezeknek az elvi állásfoglalásoknak kimagasló szerepük van.

A Tanácsadó Testület az igények Domainregisztrációs Szabályzatnak való megfelelésével kapcsolatban elvi vagy eseti állásfoglalást hoz. A Nyilvántartó és a Regisztrátor aláveti magát a Tanácsadó Testület állásfoglalásainak, az abban foglaltaknak megfelelően jár el, és az azokban foglaltak alapján teljesíti vagy tagadja meg a delegálásra vonatkozó igényeket.

Az elvi állásfoglalás a Regisztrátorokra és a Nyilvántartókra kötelező általános iránymutatást tartalmaz igények Domainregisztrációs Szabályzatnak való megfelelésével kapcsolatban. A Tanácsadó Testület elvi állásfoglalását a Nyilvántartó kérheti.

Az eseti állásfoglalás konkrét domain-igénylő konkrét igényének teljesíthetőségére vonatkozó állásfoglalást tartalmaz. A Tanácsadó Testület eseti állásfoglalását a delegálás megelőzően kérheti bármely Regisztrátor saját elhatározásból, illetve a domain-igénylő vagy az igényléssel szemben kifogást előterjesztő Panaszos megbízása alapján.¹⁶

¹⁶ A Tanácsadó Testület legalább havonta, szükség esetén azonban ennél rövidebb időközönként tart ülést. Az ülés határozatképes, ha a tagok legalább 2/3-a jelen van. Az ülést az Elnök nyitja meg, először megállapítja, hogy az ülés határozatképes-e. Ha a határozatképességhez szükséges létszám nincs jelen, az ülést elnapolja, egyben az ülés új időpontját kitűzi. A napirendre tűzés az ügyek beérkezési sorrendjében történik. Az egyes ülésnapokon tárgyalható ügyek számát a Testület maga határozza meg.

Ha a Testület az ügyet napirendre tűzi (tárgyalási napot jelöl ki), az Elnök az ügyre vonatkozó előzményeket (iratokat) átadja a Testület valamely jogi végzettséggel rendelkező tagjának, vagy magánál tartja (Előadó Testületi Tag). Az ügyek szignálása úgy történik, hogy a Testület minden jogi végzettségű tagja számára megközelítőleg azonos számú eset kerüljön átadásra. A Testület Állásfoglalásának írásba foglalására (elkészítésére) a Titkárság igénybe vételével az Előadó Testületi Tag köteles. Az Állásfoglalás írásba foglalása az elfogadásától számított 48 órán belül esedékes, s öt eredeti példányban készül. Az állásfoglalás ezt követően a Tanácsadó Testület weboldalán haladéktalanul közzétételre kerül.

A Tanácsadó Testület Állásfoglalását a Testület nevében hozza. Az Állásfoglalás eredeti példányait az Elnök és a Titkár írja alá, s a Testület bélyegzőjével kell ellátni. Az Állásfoglalás Fejlécből, Felvezető szövegből, a Kérdésfelvetésből, a Döntésből, a Döntés indokolásából valamint a Záradékból áll. A Fejléc a Tanácsadó Testület megnevezését, székhelyének pontos címét tartalmazza. Ezt követően külön sorban, középre zárva kell feltüntetni az Állásfoglalás számát, meghozatalának időpontját, a következők szerint: sorszám/év, majd zárójelben az Állásfoglalás elfogadásának hónapja római, az Állásfoglalás elfogadásának napja arab számmal.

A Felvezető szöveg megnevezi az ügyszámot, amelyen az eset iktatásra került, utal arra, hogy az eset a Tanácsadó Testület előtt a SZESZ szerinti rendben megtárgyalásra került, megnevezi annak az ülésnek a napját, mikor az állásfoglalás megszületett, s rögzíti a döntés körülményeit (hány testületi tag volt jelen, ebből hányan szavaztak igennel, nemmel), s utal arra, hogy az elfogadott állásfoglalás többségi vagy egyhangú véleménynek minősül. Amennyiben az ügyet vagy ügyeket a Tanácsadó Testület elé utaló Nyilvántartó vagy Regisztrátor konkrét kérdést is megfogalmazott, ennek szövegét is ismertetni kell. A Döntés a Testület egyhangú vagy többségi véleményét megjelenítő határozott állásfoglalás az Állásfoglalás hatálya alá tartozó Tanácsadó Testület elé ügyben vagy ügyekben. A döntés szövege félkövér betűkkel kerül kiemelésre.

Az Indokolásban meg kell jelölni az Állásfoglalás kérésével kapcsolatosan lényeges előzményeket, ismertetni kell a tényállást. Ismertetni kell a Döntésben kifejtett vélemény megalapozásául szolgáló jogi érveket, hivatkozásokat. Az Indokolásnak terjedelmi korlátai nincsenek. Amennyiben az ügyet vagy ügyeket a Tanácsadó Testület elé utaló Nyilvántartó vagy Regisztrátor konkrét kérdést is megfogalmazott, a kérdések megválaszolása nem mellőzhető.

A Tanácsadó Testület tehát nem határozatot hoz, hanem a testület tagjai, mint szakértők közös véleményét tükröző *állásfoglalást*. A TT intézménye az önszabályozás keretében felállított és semmilyen állami hatalmi jogosítvánnyal nem rendelkező vitarendező fórum. Állásfoglalásai erejét az biztosítja, hogy a domain regisztrációs folyamat két szereplője, a Nyilvántartó és a Regisztrátor a domain nevek választhatóságával kapcsolatos vitákban *alávetette*, vagyis önmagára nézve *kötelező erejűnek elfogadta* a Tanácsadó Testület döntését, és az adott igény vonatkozásában az állásfoglalás szerint tesz eleget a regisztrálás iránti kérelemnek vagy utasítja azt el.

4.2. A delegálást követő eljárások

A liberalizált magyar domainregisztrációs rendszerben eredetileg a jogviták intézésének két módja került rögzítésre: a bejegyzés előtt álló nevek vonatkozásában a TT, a bejegyzés utáni jogviták esetén a választott bírósági eljárása. A már használatba adott nevek vonatkozásában a TT állásfoglalások kiadására nem jogosult: következetes gyakorlata az esetleges ilyen tárgyban érkezett kérelmeket hatáskör hiányában utasította vissza. A delegálást követő jogvitákra nézve a jogában sértett fél kizárólag a választott bíróság, vagy rendes polgári bíróság előtti eljárás mellett dönthetett. Ugyanakkor felmerült annak igénye is, hogy egy, viszonylag egyszerűbb, gyors elintézési módot lehetővé tevő, költségtakarékosabb eljárási módozat, alternatív vitarendezési eljárás (ADR) is kialakításra kerüljön. Ennek jogi lehetőségét a Szabályzat 2005. március 1-től hatályos változata teremtette meg.

4.2.1. Regisztrációs Döntnök eljárása

4.2.1.1. A Regisztrációs Döntnök hatásköre, szerepe

Az alternatív vitarendezési eljárások egyik jellemző típusa a bírósági jogvitát megelőző **vita-eldöntő szerv (döntőbíróság)**, amelynek felállítása és eljárásának szabályozása az önszabályozás keretében, az adott szolgáltatásra vonatkozó magatartási kódexben, vagy egyéb eljárási kódexben, és nem állami normával történik. A jellemző szolgáltatást nyújtó fél aláveti magát e szerv hatáskörének, ezzel terelve a vitát az alternatív útra. A jogsérelmet szenvedett fél számára is megfelelő megoldás a döntőbíróság igénybevétele, hiszen a bírói utat megelőző lépcsőben kérelmét rendkívül gyorsan, többnyire néhány héten belül elintézik, és a döntést az esetek többségében a másik fél is tudomásul veszi. A döntőbíróság (a jobb híján használt magyar elnevezéssel ellentétben) soha nem bírói fórum. Határozata állami erőszakkal, végrehajtás útján nem kényszeríthető

A Záradék utal az esetleges különvéleményre, arra, hogy az az Állásfoglalás esetleges mellékletét képezze, s tudatja, hogy a Tanácsadó Testület a weblapján a döntést közzé teszi. A záradék részét képezze az irat aláírásának dátuma, az Elnök és a Titkár aláírása.

ki, annak egyedüli garanciája a felek önkéntes megállapodáson alapuló jogkövetése. Ebből következik, hogy azon fél számára, aki a szerv döntését sérelmezi, a bírói út még adott, és az ügyben a végső határozatot a bíróságtól kérheti keresete előterjesztésével. A keresetindítás tényének igazolása az ügydöntő szerv határozatának végrehajtására halasztó hatállyal van. A döntőbíróóság ezért csak olyan területen lehet sikeres, ahol az egyik fél alávetése a döntőbíróóság hatáskörének a vita eldöntését a másik fél akaratától függetlenül is erre a fórumra bízta. Amíg az alternatív vitarendezés másik elterjedt formája, a mediálás a két fél vitájának felmerülésekor, a vita eldöntésére önkéntesen választott módszer, addig a döntőbíróóság eljárásának kikötése jellemzően valamely önszabályozó kódexben, a szerződés megkötésekor, de legkésőbb a szolgáltatás nyújtás megkezdésekor történik.

A .hu alatti domainregisztráció rendszerében 2005. március 1.-től nyílt meg a lehetőség az .eu TLD esetében előírt alternatív vitarendezési eljárás mintájára a Regisztrációs Döntnök eljárásának igénybevételére. Amint azt az elnevezés is híven tükrözi, az eljárás döntőbíráskodás, amelynek során a határozatok érvényesülését az garantálja, hogy a Nyilvántartó és a Regisztrátor kötelezettséget vállalnak azok végrehajtására, kivéve ha a döntés közzétételétől számított 30 napon belül a felek bírósághoz fordulnak.

A Domainregisztrációs Szabályzat 2005. március 1.-től hatályos módosításakor önálló alfejezetként (10.1) kerültek beiktatásra az Alternatív Vitarendezési Eljárásra vonatkozó szabályok, melyek megalkotásakor az ISZT a nemzetközi gyakorlatot illetően a Bizottság a.eu felső szintű domain bevezetésére és funkcióira vonatkozó általános szabályok, valamint a bejegyzésre irányadó elvek megállapításáról szóló, 2004. április 28-i 874/2004/EK rendelete vonatkozó szabályait vette figyelembe. A rendelettel összhangban a Regisztrációs Döntnök a Nyilvántartótól, a Regisztrátoroktól és az ISZT-től is független szervezet¹⁷ által koordinált szakértői testületként került felállításra, hatásköre jelenleg a 2005. március 1. után delegált nevekre terjed ki, 2007. március 1.-től azonban jogosulttá válik az e dátumot megelőző delegálásokról szóló szabályok alkalmazásában is dönteni. A kérelmező és a kérelmezett közös megállapodás alapján a vita eldöntésére bármikor delegált domain nevek vonatkozásában, illetve más, a Regisztrációs Szabályzatban megállapított eseteken kívüli jogviták kérdéseire is igénybe veheti az Alternatív Vitarendező Fórumot, eljárási lehetősége (kölcsönös alávetés alapján) tehát a domain jogvitákra túlterjed, kereteit a felek akarata határozza meg. A Regisztrációs Döntnök a kérelem elbírálása során a domain név visszavonásának illetve a kérelmező részére történő átruházásának megítélésében az Európai Bizottság 874/2004 sz. rendeletének 21. cikkében foglaltak szerint jár el.

4.2.1.2. A regisztrációs Döntnök eljárására vonatkozó legfőbb szabályok

A döntés háromféle lehet: a kérelemnek helyet adó, és a kérelmezettől a domain nevet visszavonó; a kérelemnek helyet adó és a kérelmezett által használt domain nevet a kérelmezőre átruházó; illetve a kérelmet elutasító döntés. A visszavonásnak azonban

¹⁷ Infomediátor Információs Társadalmi Felhasználóvédelmi Iroda

előfeltétele, hogy a domain név birtokosa a nevet anélkül jegyeztette be, hogy a névhez joga vagy jogos érdeke fűződne vagy a név bejegyeztetése rosszhiszeműen történt, vagy felhasználása rosszhiszeműen történik.

Abban az esetben, ha a domain név birtokosa a nevet anélkül jegyeztette be, hogy a névhez joga fűződne, a jogos érdek abban az esetben bizonyítható, ha a domain név birtokosa a.) az alternatív vitarendezési eljárásról (ADR) szóló értesítést megelőzően a domain nevet vagy a domain névnek megfelelő nevet áruk vagy szolgáltatások felkínálásával kapcsolatban használta, vagy erre bizonyíthatóan előkészületeket tett, b.) a domain név birtokosa olyan vállalkozás, szervezet vagy természetes személy, akinek, illetve amelynek – még a nemzeti és/vagy közösségi jog által elismert vagy a nemzeti és/vagy közösségi jog alapján keletkezett jog hiányában is – a domain név a közismert elnevezése, c.) a domain név birtokosa törvényesen és nem kereskedelmi céllal, illetve tisztességesen használja a domain nevet, és nem törekszik a fogyasztók megtévesztésére, illetve arra, hogy sértse egy olyan név jó hírét, amelyre a nemzeti és/vagy közösségi jog által elismert vagy a nemzeti és/vagy közösségi jog alapján keletkezett jog vonatkozik.

Az Regisztrációs Döntnök eljárási szabályzatának fogalomhasználatában az adott domain név érdemi használatának minősül, különösen, ha azt elektronikus levelezés során bizonyíthatóan, hosszabb ideig, rendeltetésszerűen használták, illetve ha az adott domain név alatt, azzal összefüggésben a web oldalon tényleges tartalomszolgáltatás történik, illetve az adott domain név a névvel összefüggő tartalmú web oldalra mutat, és a tényleges tartalommal rendelkező web oldal domain neve és az adott domain név közötti összefüggés megállapítható.

Ha a név bejegyeztetése rosszhiszeműen történt, vagy felhasználása rosszhiszeműen történik, a rosszhiszeműség abban az esetben bizonyítható, ha a körülmények arra utalnak, hogy a domain nevet elsősorban azzal a céllal jegyeztették be vagy szerezték meg, hogy azt valamely állami szervnek, vagy egy olyan név birtokosának, amelyre a nemzeti és/vagy közösségi jog által elismert vagy a nemzeti és/vagy közösségi jog alapján keletkezett jog vonatkozik, eladják, bérbe adják vagy rá egyéb módon átruházzák.

Ugyancsak bizonyítható a rosszhiszeműség, ha a domain nevet abból a célból jegyeztették be, hogy megakadályozzák, hogy valamely állami szerv, vagy egy olyan név birtokosa, amelyre a nemzeti és/vagy közösségi jog által elismert vagy a nemzeti és/vagy közösségi jog alapján keletkezett jog vonatkozik, az érintett nevet egy annak megfelelő domain névben felhasználja, feltéve, hogy

a.) a bejegyzés kérelmezőjének ilyen jellegű magatartása bizonyítható, b.) a domain nevet a bejegyzés időpontjától számított legalább két éven keresztül nem használták megfelelő módon

c.) amennyiben egy olyan név birtokosa, amelyre a nemzeti és/vagy közösségi jog által elismert vagy a nemzeti és/vagy közösségi jog alapján keletkezett jog vonatkozik, illetve egy állami szerv domain nevének birtokosa kifejezte azt a szándékát, hogy a domain nevet megfelelő módon kívánja használni, azonban az ADR-eljárás megindításának napjától számított hat hónapon belül ennek nem tesz eleget. Bizonyítható a

rosszhiszeműség akkor is, ha a domain nevet elsősorban azzal a céllal jegyeztették be, hogy egy versenytárs szakmai tevékenységét megzavarják.

A rosszhiszeműség bizonyíthatóságát lehetővé teszi továbbá, ha a domain nevet szándékosan arra használták fel, hogy az Internet-felhasználókat kereskedelmi haszonszerzés céljából a domain név birtokosának honlapjára vagy egyéb on-line címére irányítsák, oly módon, hogy megteremtették a lehetőségét annak, hogy a név összetéveszthető legyen egy állami szerv nevével, illetve egy olyan névvel, amelyre a nemzeti és/vagy közösségi jog által elismert vagy a nemzeti és/vagy közösségi jog alapján keletkezett jog vonatkozik, és az összetévesztés valószínűsége a domain név birtokosa internetes honlapjának vagy on-line elérhetőségének forrása, szponzorálása, kapcsolatai vagy jóváhagyása tekintetében, illetve az internetes honlapján vagy on-line címén található termék vagy szolgáltatás tekintetében áll fenn. Végezetül bizonyítható a rosszhiszeműség, ha a bejegyzett domain név egy olyan személynév, amely tekintetében a domain név birtokosa és a bejegyzett domain név között nem áll fenn bizonyítható kapcsolat.

A Regisztrációs Döntnök egy ízben, az eljárást hat hónapi időtartamra felfüggesztheti, ha a Kérelmezett a domain nevet az eljárás megindításától számított két éven belül igényelte, és az adott név tisztességes, jogszerű használatára az eljárás megindítása előtt még nem nyílt lehetősége, de nyilatkozik arról, hogy annak érdemi használatát az eljárás megindításától számított hat hónapon belül megkezdi. Amennyiben a határidő eredménytelenül telik el, és a Kérelmezett nem igazolja a domain név érdemi használatát, a rosszhiszeműség megállapítható.

A Regisztrációs Döntnök tevékenységét a Domainregisztrációs Szabályzatban, illetőleg vonatkozó Eljárási Szabályzatában foglaltaknak megfelelően végzi. Eljárása díjköteles.

A Regisztrációs Döntnök eljárását a vonatkozó eljárási szabályzat részletesen meghatározza. Az eljárás tipikusan ODR (online dispute resolution), azaz írásban zajlik. A kérelem benyújtására postai úton is van lehetőség, ám erre a célra kialakított on line űrlap kitöltésével az automatikusan a Regisztrációs Döntnök adminisztrációját végző Infomediátor irodába érkezik. A kérelem és az eljárási díj beérkezését követően az Alternatív Vitarendező Fórum vezetője haladéktalanul értesíti a Nyilvántartót a Kérelmező személyéről és az érintett domain névről, és kéri, hogy függessze fel az érintett domain név törlésének és átruházásának lehetőségét a vitarendezési eljárás, illetve az esetleges azt követő bírósági eljárás befejezéséig.

A kérelmezett érdemi védekezését, és a kérelmező arra vonatkozó észrevételeit ugyancsak írásban terjesztik elő. Az eljárásban hivatalbóli bizonyításra nem kerül sor, a Döntnök a felek által előterjesztettek és a Nyilvántartó who is adatbázisában hozzáférhető információ alapján hozza meg döntését.

A Regisztrációs Döntnök a döntést az eljárásban alkalmazott kommunikációs módon (eltérő nyilatkozat hiányában elektronikus levél formájában) küldi meg a

Kérelmezőnek, a Kérelmezettnek, az Adminisztratív Kapcsolattartónak, továbbá a Nyilvántartónak és a kérelmezett domain Regisztrátorának.

A Regisztrátor és a Nyilvántartó az Alternatív Vitarendező Fórum döntését a kézhezvételtől számított 30 nap elteltével végrehajtja. Abban az esetben, ha a domain használója a 30 napos határidő alatt igazolja, hogy az Alternatív Vitarendező Fórumnak a domain delegálás visszavonását elrendelő döntésének közlését követően a kérelmezővel szemben jogainak megóvása végett keresetet terjesztett elő, a döntés végrehajtását a Regisztrátor és a Nyilvántartó felfüggeszti. A keresetindítás elmulasztása esetén az Alternatív Vitarendező Fórum döntését a Regisztrátor és a Nyilvántartó végrehajtja.

A Regisztrációs Döntnök által kínált vitarendezési eljárás igénybe vétele a panaszosok számára csak lehetőség, amennyiben azonban a panaszosnak minősülő fél az eljárást megindítja, a Regisztrációs Döntnök által meghozott döntésnek mind a Regisztrátor, mind a Nyilvántartó aláveti magát. Az alávetés ez esetben a döntés végrehajtására vonatkozó kötelezettségvállalást jelent, amely alól csak az jelent kivételt, ha a felek a döntés részükre történő megküldésétől számított 30 napon belül igazolják, hogy közöttük bírósági eljárás van folyamatban. A kötelező alávetés továbbá annak kikötését is jelenti, hogy a döntés végrehajtása miatt sem a Regisztrátor, sem a Nyilvántartó nem vonható felelősségre.

A döntés végrehajtásának akadályát jelentő bírósági eljárás megindításának lehetősége ugyancsak a nemzetközi minták (WIPO UDRP ill. a hivatkozott eu.TLD vitarendezési szabályok) alapján került be a Domainregisztrációs Szabályzatba. Kérdés, azonban hogy a hatályos magyar jog alapján a bírósághoz benyújtásra kerülő keresetnek mi lesz a jogalapja és azt ki ellen kell benyújtani? A választ jelenleg csupán analógia alapján próbálhatjuk megadni. A BH 2005.411 kimondja, hogy a békéltető testület határozatának érvénytelenítése iránt indított per nem közigazgatási per, így tehát azt nem a békéltető testülettel (azok tagjaival) szemben, hanem a vitában érintett másik féllel szemben kell megindítani. Az ítélet indokolásában a választottbíráskodásról szóló törvény analógiájára épít, amely előírja, hogy a választottbíró ítéletének érvénytelenítése iránt indított per nem a választottbíró, hanem a másik fél ellen kell megindítani. E logikát magunkévá téve tehát kimondhatjuk, hogy a peres eljárást a két félnek egymással szemben kell megindítania, és nem a határozatot hozó Regisztrációs Döntnökkel szemben. Arra azonban nem leltünk megnyugtató választ, hogy milyen jogalapon kérhetem egy, a tételes jogban esetleg nem létező alternatív vitarendező fórum döntésének érvénytelenítését. A Regisztrációs Döntnök eljárásának lehetséges három eredményéből nyilvánvalóan kettő lehet olyan, amikor a kérelmezett azért, hogy domain használati jogát megóvja, a döntéssel szemben bírósághoz fordul. Kérdés, hogy mit is kér a bíróságtól? Marasztalást nyilvánvalóan nem kérhet, hiszen a domain az ő használatában van, tehát a másik felet nem kötelezheti jelen esetben semmire sem. Marad a megállapítási kereset lehetősége, vagyis kérheti annak megállapítását, hogy ő a domain nevet jogszerűen használja. Félő azonban, hogy az a magyar bírói gyakorlat, ahol sokszor a bírák számára maga a domain név is ismeretlen fogalom, nem fog tudni mit kezdeni egy ilyen jellegű megállapítási keresettel. Megjegyezzük, hogy ugyanez a kérdés az UDRP ill. a .eu eljárásban lehetővé tett bírósági keresetindítás kapcsán is felmerül. A tanulmány utolsó fejezetében ezért erre a dilemmára is gondolva teszünk javaslatot.

A döntnöki eljárás nem nyilvános: sem a kérelmet illetve az érdemi védekezést, valamint a felek által előadott bizonyítékokat, illetve más, az ügyvel kapcsolatban tudomására jutott információt – az eljárási szabályzatban meghatározottakon túl – a Regisztrációs Döntnök más személlyel nem közölhet, illetve azt nyilvánosságra nem hozhat. A Regisztrációs Döntnök tudományos kutatás illetve munka céljára olyan információkat közzé tehet, amelyek a döntnöki gyakorlatra vonatkoznak, és amelyekből a felek személyére nézve további következtetés nem vonható le.

Regisztrációs Döntnök a Döntnökök listáján szereplő, és a vitarendezésben való közreműködést a jelen eljárási szabályok szerint írásban vállaló természetes személy lehet. A Regisztrációs Döntnökök listájára olyan elismert szakértők kerülhetnek fel, akik a domain regisztráció, az informatika illetve az Internetre vonatkozó jogi kérdések területén való jártasságukról már korábban kellő tanúbizonyságot tettek. A Regisztrációs Döntnökök nevét és szakképzettségét tartalmazó listát az Interneten az Alternatív Vitarendező Fórum honlapján közzé kell tenni.

4.2.1.3. Adatok a Regisztrációs Döntnök eljárásairól

A Regisztrációs Döntnök eljárását eddig 25 domain név ügyében, összesen 21 eljárás megindításával kezdeményezték. A két szám közötti eltérés oka, hogy 4 domain név esetében ugyanazon felek között ugyanazon eljárás keretében nyújtottak be kérelmet.

A kezdeményezett eljárások közül eddig 10 alkalommal az eljárást nem indult meg, illetve az érdemi intézkedés nélkül megszűnt. Erre vagy azért került sor, mert az eljárási díjat felszólítás ellenére sem fizette meg a Kérelmező (3), a Regisztrációs Döntnök hatásköre nem terjedt ki az eljárásra / még nem delegált domain (1), 2005 márc. 1-e előtt delegált domain (3) /, illetve a kérelmet visszavonták, mivel az ügyet megegyezéssel, békés úton rendezték (3).

Az érdemi intézkedések nélkül zárult eljárások közel 50%-os aránya is arra mutat rá, hogy az új eljárást még nem ismerték meg széles körben, a kérelmezők nincsenek tisztában az igénybevétel feltételeivel. A szabályosan beadott kérelmek száma az utóbbi időben nőtt, ez is arra utal, hogy a Regisztrációs Döntnök eljárására nyitva álló lehetőség ismertebbé kezd válni, illetve az eljárás igénybevételére nyitva álló 2005. március 1.-i dátum óta történt domain regisztrációk esetében előszeretettel veszik igénybe a vitarendezésre ezt a fórumot.

Az érdemben megindított eljárások közül eddig 7 eljárás, összesen 9 domain név ügyében zárult érdemi döntéssel (5 helyt adó, 2 elutasító). 1 esetben 6 hónapra felfüggesztetésre került, ez, valamint a mostanában érkezett 3 további eljárás van jelenleg folyamatban.

A Kérelmezők a domain név használó rosszhiszeműségét többnyire védjegy jogosulatlan használata, szerzői jogi oltalom megsértése, névhasználati jog megsértése alapján állították.

4.2.2. Eseti Választottbíróóság

A rendes bírói út elterjedt alternatívája a felek által szabadon választott, illetve általuk felállított bírói testület, a *választottbíróóság*. A választottbíróóság eljárásának előfeltétele, hogy a jogvitában részt vevő felek választottbíróósági szerződésben vagy alávetéses nyilatkozatban a választottbíróóság hatáskörének alávéssék magukat, ami többnyire a szerződéskötéssel egyidejűleg történik, bár nem kizárt, hogy csak később, a vita felmerülésekor választják a felek ezt az utat. A döntőbíróósággal szemben azonban a választottbíróóság határozata a rendes bíróság határozatával azonos hatályú, vagyis állami erőszakkal, az állami végrehajtási eljárás útján kikényszeríthető annak végrehajtása. További lényeges különbség, hogy amíg a döntőbírói határozat - az önkéntes végrehajtás jellegéből következően - csak abban a körben bír hatállyal, amelyben az önszabályozás keretében az alávetés megtörtént, a választottbíróóság ítélete - a részes államok által megkötött nemzetközi egyezmények alapján - nem csak az ítélet meghozatalának helye szerinti államban, hanem más szerződő államban is végrehajtható. E ténynek az Internet globális jellege miatt pedig még nagy jelentősége lehet.¹⁸

Választottbíróóságnak két formáját ismerjük: állandó vagy eseti lehet. Az állandó választottbíróóságnak szervezete, központi adminisztrációja van, bíráit általában egy megadott listáról lehet választani. Ezzel szemben az eseti választottbíróóság nem rendelkezik szervezettel, a választottbíróóság esetileg, a felek választása alapján áll össze. Az eseti választottbíróóság – eljárási mintaszabályzatától függően – mindezek mellett rendelkezhet olyan jellegzetességekkel is, amelyek az állandó választottbíróósághoz közelítenek, de emellett megőrzi eseti jellegét. Az eljárások lefolytatásának garanciáját jelentő adminisztrációs háttér, továbbá annak eljárási rendezése, hogy az alperesi bírójelölés hiányában is lefolytatható legyen az eljárás, olyan technikai megoldásokat tesz szükségessé, amelyek a választottbíróóság működésében bizonyos stabilitást eredményeznek. Gyakorlatilag minden olyan eseti választottbíróóság működésében fellelhetők ezek az elemek, amelyek bizonyos jogterületen vagy bizonyos szakmában

¹⁸ Lásd erről 1962. évi 25. törvényerejű rendelet a külföldi választottbíróósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban 1958. június 10-én kelt Egyezmény kihirdetéséről, illetve 1964. évi 8. törvényerejű rendelet a nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodásról szóló, Genfben 1961. április 21-én kelt Európai Egyezmény kihirdetéséről

kínálnak általános alternatív vitarendezési megoldást, illetve amelyek rendelkeznek eljárási mintaszabályzattal.¹⁹

Az eseti választottbíróság igénybevételének jogi alapjait a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény teremtette meg. E törvény bírósági peres eljárás helyett lehetőséget ad választottbírósági eljárásra, ha

- legalább a felek egyike gazdasági tevékenységgel hivatásszerűen foglalkozó személy, és a jogvita e tevékenységével kapcsolatos, továbbá
- a felek az eljárás tárgyáról szabadon rendelkezhetnek, és a választottbírósági eljárást választottbírósági szerződésben kötötték.

Nincs helye választottbírósági eljárásnak egyes különleges eljárásokban, illetve ha törvény kizárja.²⁰ A választottbírósági szerződés a felek megállapodása, amely szerint meghatározott, akár szerződéses, akár szerződésen kívüli jogviszonyukból keletkezett vagy keletkező vitájukat választottbíróság elé terjesztik. A választottbírósági szerződés más szerződés részeként vagy önálló szerződésként köthető, és azt írásba kell foglalni. A törvény szerint írásban létrejött szerződésnek kell tekinteni azt a megállapodást is, amely a felek közötti levélváltás, táviratváltás, géptávíron vagy más, a felek üzenetét tartósan rögzítő eszközön történt üzenetváltás útján jött létre. A törvény a választottbírósági kikötés érvényességéhez a szigorú szerződéses formán túl a hallgatást is érvényesnek tekinti, hiszen írásban létrejött választottbírósági szerződésnek kell tekinteni azt is, ha az egyik fél keresetlevelében állítja, a másik fél pedig válasziratában nem tagadja, hogy köztük választottbírósági szerződés jött létre. A választottbírósági kikötés további védelmét jelenti, az a jogértelmezés, amely azt a szerződés önálló részének tekinti, így érvényesnek még abban az esetben is, ha esetleg az azt tartalmazó szerződés érvénytelen lenne.²¹

A .hu ccTLD alá történő regisztráció szabályait tartalmazó "Domainregisztrációs Szabályzat" 8.2. pontjában található a Nyilvántartó és a Regisztrátor alávetési nyilatkozata az alábbi megfogalmazásban: "A domain delegálással és regisztrálással illetve a megkötött szolgáltatói szerződés hatályával, az ebből eredő jogok és kötelezettségek fennállásával, teljesítésével kapcsolatos vitás kérdésekben a Regisztrátor és a Nyilvántartó aláveti magát a Magyarországi Internet Szolgáltatók Tudományos Egyesülete által támogatott eseti választottbíróság döntésének, amely bíróság a vitát a rá vonatkozó eljárási szabályok alapján első fokon a jogerős bírói ítélet hatályával bírálja el. A regisztrációs folyamat három fő szereplője: az Igénylő, a Regisztrátor és a Nyilvántartó tehát a szerződés létrejöttékor aláveti magát az eseti választottbíróság hatáskörének. Egymás közötti jogvitájuk elbírálására tehát kétség kívül megállapítható a választottbíróság hatásköre. Amikor az egyik Regisztrátor ellen négyszázmillió forint kártérítés megítéléséért indított pert az egyik igénylő a rendes bíróság előtt, az az eseti választottbíróság hatáskörének

¹⁹ Lásd a Budapesti Ügyvédi Kamara mellett működő eseti választottbíróságot, illetve az ISZT által támogatott eseti választottbíróságot.

²⁰ Polgári Perrendtartás XV.- XXIII. fejezeteiben szabályozott különleges eljárások

²¹ 1996/6. Választottbírósági határozat: A választottbírósági kikötés önállósággal rendelkezik azzal a szerződéssel szemben, amelynek részeként szerepel és így e választottbírósági kikötés érvényes akkor is, ha a szerződés egyébként érvénytelen (1994. évi LXXI. törvény, 5. §).

kikötésére tekintettel megállapította hatáskörének hiányát, és a peres eljárást megszüntette.²² A hatásköri kérdés akkor bír relevanciával, ha a választottbíróság előtt olyan harmadik fél terjeszt elő keresetet, aki még nem vetette magát alá a választottbíróság hatáskörének. Gyakorlatilag a domain nevekkel kapcsolatos viták többségében ez fordul elő. A viták jelentős része ugyanis a jogosulatlan domain név igényléssel függ össze, amikor a keresetet előterjesztő harmadik személy az adott domain név vélt vagy valós jogosultja, mivel a domain névként igényelt kifejezés az ő cégnevével vagy védjegyével azonos. A keresetet benyújtó harmadik személy azzal, hogy keresetét a választottbírósághoz nyújtja be, a maga részéről aláveti magát a választottbíróság hatáskörének. A kérdés, hogy a domain név jogosultja, az igénylő és a harmadik személy vonatkozásában milyen esetben állapítható meg a választottbíróság hatásköre?

A törvény már idézett rendelkezése szerint a választottbíróság hatásköréhez szükséges, hogy a felek azt szerződésben kikössék. Szerződéses kikötés csak azon feleket köthet, akik abban a szerződésben félként szerepelnek. Így nyilvánvaló, hogy a domain név regisztrálására kötött szerződésben nem szereplő harmadik személy és az igénylő között nem állapítható meg automatikusan a választottbíróság hatásköre. Ehhez szükséges az is, az domain jogosultja nyilatkozatával, vagy legalább is a keresetlevélben foglaltakkal szembeni hallgatásával elfogadja a választottbírósági hatáskört.

A Legfelsőbb Bíróság EBH 2003.959 számú bírósági határozata²³ értelmében az ISZT által működtetett eseti választottbíróság ténylegesen állandó választottbíróságként működött és így az annak hatáskörére vonatkozó kikötés semmis. A Legfelsőbb Bíróság abból indult ki, hogy az eseti választottbíróságot a felek az adott ügy elbírálására alkalmilag hozzák létre; a döntés meghozatalával a választottbíróság megszűnik (lásd: a Vbtv. 1-2. §-hoz fűzött indokolást.) A felek abban is szabadon állapodhatnak meg, hogy az általuk választott bírák milyen eljárási szabályok szerint járnak el. Az eseti választottbíróság létrejötte előtt annak eljárási szabályzatáról értelemszerűen nem beszélhetünk.²⁴ Az eseti választottbíróságnak székhelye, postacíme nincs, hiszen a felek esetileg állapodnak meg abban, hogy ügyükben választottbíróként ki, hol, mikor döntsön. Ezzel szemben az állandó választottbíróság jellemzője, hogy meghatározott, állandó szervezet keretében folyamatosan működik (lásd: Vbtv. 1-2. §-hoz fűzött indokolás). Állandó székhelye (címe), eljárási szabályzata, továbbá - akár kötelező, akár ajánlás jellegű - választottbírói listája van. Az állandó választottbíróságnak az Internet Szolgáltatók Tanácsa által történt tényleges felállítása a Vbtv. 2. § (1) bekezdésébe ütközik, mert

²² Választottbírósági kikötés esetén a keresetlevelet idézése kibocsátása nélkül el kell utasítani. Nyilván ez esetben is így járt volna el a bíró, ha a kikötést észleli, azonban arra csak az idézés kibocsátása után, a másik fél érdemi védekező iratában foglaltak alapján derült fény. Így került sor a per megszüntetésére a bíróság hatáskörének hiánya miatt.

²³ Az Internet Szolgáltatók Tanácsa azzal, hogy a Regisztrációs Szabályzatában az ügyek meghatározott körére az általa létrehozott - esetinek nevezett, de valójában állandó választottbíróságként működő - választottbíróság kizárólagos hatáskörét kötötte ki, a domain regisztrációt kérőket a törvény által felállított állami bírósághoz való fordulás alkotmányos jogának gyakorlásában akadályozta meg; a felek tehát e választottbíróság eljárását jogszerűen nem köthették ki; a választottbírósági szerződés emiatt semmis, a bíróságnak ezért az érvénytelen választottbírósági szerződés alapján hozott választottbírósági ítéletet érvényteleníteni kellett [1994. évi LXXI. tv. 2. § (1) és (2) bek., 5. § (3) és (4) bek., 6. §, 55. § (1) bek. b) és e) pont, (2) bek. a) és b) pont, 1949. évi XX. tv. (Alkotmány) 8. § (1) és (2) bek. 57. § (1) bek., Ptk. 200. § (2) bek.].

²⁴ Horváth Éva - Kálmán György: Nemzetközi Eljárások Joga - Kereskedelmi Választottbíráskodás, Osiris Kiadó Budapest, 1999. 51. oldal. 7.2

meghatározott szervezet keretében működő állandó választottbíróságot alapító okiratban - ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik - országos gazdasági kamara hozhat létre - ahogy erre a felperes is helytállóan hivatkozott. Az Internet Szolgáltatók Tanácsa egy önszerveződés, nem minősül országos gazdasági kamarának és külön törvény sem hatalmazta fel arra, hogy állandó választottbíróságot hozzon létre. Ekként az Internet Szolgáltatók Tanácsa mellett szervezett választottbíróság, mint ténylegesen állandó választottbíróság létrehozása és működtetése törvénybe ütközik.

Ítéletét a Legfelsőbb Bíróság a következő megjegyzéssel zárta: „Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság, hogy álláspontja szerint az Internet domainek delegálásával és regisztrálásával kapcsolatos jogviszonyok speciális jellege, az elbírálásukhoz szükséges különös szakértelem és gyorsaság igénye, indokoltá tennék egy állandó választottbíróság létrehozását - hasonlóan a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbírósághoz (2001. évi CXX. törvény LII. fejezet). Ilyen állandó választottbíróság felállítását és az ügyek meghatározott körének e választottbíróság kizárólagos hatáskörébe utalását azonban csak törvény rendelheti el az Alkotmány 8. §-ának (2) bekezdésében, 57. §-ának (1) bekezdésében, valamint a Vbtv. 2. § (1), (2) bekezdésében foglaltak értelmében. Az Internet Szolgáltatók Tanácsa - törvényi felhatalmazás hiányában - erre nem jogosult. (Legf. Bír. Gfv. VI. 32.826/2001. sz.)”

Sajnálatos módon felek között zajló perben az ISZT nem vehetett részt, így arra sem nyílt mód, hogy az ítélet egyes rendelkezéseivel kapcsolatos érvelések megjelenhessenek. Így pl. nem tartalmazza az ítélet azt sem, hogy a közzétett mintaszabályzat, elnevezése szerint is mintaszabályzat, amelytől a felek közös megegyezéssel eltérhetnek. Az ISZT a BH által felsorolt szempontokat figyelembe véve módosította az eseti választottbíróság közzétett mintaszabályzatát, illetve a Domainregisztrációs Szabályzat további rendelkezéseit, amelyek alapján az eseti választottbíróság ma is működik. A változások kétségtelenül károsan hatottak a napi működésre, és a vitadöntés biztonságára, ugyanis az állandó választottbírósági ismérvekhez közelítő megoldás éppen a rendszer működőképessége miatt volt fontos.

5. Javaslatok

A .hu ccTLD regisztrációs rendszere nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő védelmet biztosít azon jogosultak védelmére, akik jogát az adott domain név igénylése vagy használata esetlegesen sértheti. A védelem, amint az a tanulmány rendszeréből is kiderül egyrészt a domain igénylése során követendő eljárásba épített garanciális elemekkel, másrészt az alternatív vitarendezések többféle lehetőségének biztosításával valósul meg. A tanulmány azonban a domainregisztrációt követő kétféle vitarendezés bemutatásakor arra is rámutatott, hogy ezek gyakorlati alkalmazása a hazai hatályos jogrendszer egyes rendelkezései miatt olykor nehézségekbe ütközhet. E konfliktusok feloldása rendkívül lényeges elsősorban a .hu alatti domainregisztráció vitarendezésének erősítése érdekében, de ugyanennyire fontos az UDRP illetve a .eu TLD során alkalmazott vitarendezéssel kapcsolatban is.

Mivel a munkabizottság célja a szellemi tulajdon és a domainregisztráció viszonyának megvizsgálása, annak ellenére, hogy jogalkotási javaslat tételére a mandátuma nem terjed ki, mi ezt a fórumot is fel szeretnénk használni annak érdekében, hogy a jogosultak jogának hatékony érvényesítésére szolgáló alternatív vitarendezési eljárások minél jobban elterjedhessenek. Ezért az alábbi szükségszerű jogalkotási munkákra szeretnénk felhívni a figyelmet:

a.) A **választottbíráskodásról szóló 1994.évi LXXI törvény** módosítása annak érdekében, hogy édekvédelmi szervezetek is jogosultak legyenek meghatározott körben állandó választottbírószágot felállítani, illetve arra vonatkozólag, hogy az eljárás elektronikus kommunikáció útján, személyes tárgyalás nélkül is lefolytatható legyen akár erre kialakított webes felületen, akár e-mail útján folytatott kommunikáció keretében.

b.) **Önálló ODR törvény** megalkotása, amely az on line folytatott alternatív vitarendezési eljárások legfontosabb garanciális elveit tartalmazza, amely az így született egyezségek, döntések, és az azt követő bírósági eljárások viszonyát szabályozza, ezzel erősítve a fórum működésének hatékonyságát, és megteremtve a döntést megtámadó bírósági perhez szükséges jogalapot, valamint egyes kérdésekben a bírósági eljárást megelőzően kötelezővé teszi az ODR igénybe vételét.

c.) A **Polgári Perrendtartás** módosítását a b.) pontra tekintettel a szükséges kérdésekben.

d.) A **közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény** módosítását az Európai Unió Irányelv tervezetének elfogadása szerint a szükséges mértékben, illetve ennek függvényében az on line közvetítés intézményének bevezetése tekintetében.

Természetesen ahhoz, hogy a magyarországi információs társadalom legalább az uniós szint középpátlagát elérhesse, az ezt elősegítő jogi környezet és állami intézkedések mellett szükséges az a társadalmi hozzáállás is, amely bizalommal fordul a szolgáltatók törekvései felé, és ellenséges, alaptalan támadások helyett a szolgáltatások rendszerének alapos tanulmányozását követően támogatja azt. Az információs társadalmi szolgáltatások és ezen belül a domainregisztráció iránti bizalom mindannyiunk alapvető érdeke, mert Magyarország számára ma mindennél fontosabb gazdasági fejlődés nem képzelhető el a vállalkozások on line jelenléte nélkül.

Készítette dr. Mayer Erika, a Magyarországi Internetszolgáltatók Tanácsa Rudományos Egyesülete, és az INFOMEDIÁTOR Információs Társadalmi Felhasználóvédelmi Iroda képviselőjében a szellemi tulajdonjogok érvényesítésével összefüggő egyes feladatokról szóló 1104/2005. (X. 27.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott feladat elvégzésére felállított munkacsoport részére.

I. MELLÉKLET: a domain regisztráció és a szellemi tulajdon védelme kapcsolatáról, valamint a regisztrátor névválasztással és használatával kapcsolatos felelőssége tárgyában nem HU ccTLD domaineinek esetén

Tanulmány

a domain regisztráció és a szellemi tulajdon védelme kapcsolatáról, valamint a regisztrátor névválasztással és használatával kapcsolatos felelőssége tárgyában nem HU ccTLD domaineinek esetén

Internet Szolgáltatók Tanácsa

2006. szeptember

Tartalom

Tartalom	28
Bevezetés	29
Témák.....	29
Források.....	29
Elemzés	31
gTLD regisztráció.....	31
UDRP eljárás.....	32
.eu regisztráció.....	35
ccTLD szabályozás az Európai Unió kívül.....	37
ccTLD szabályozás az Európai Unió országaiban.....	41
Összefoglaló	52
A magyar regisztrációs rendszerrel történő összehasonlítás.....	52
Viták és regisztrációk száma.....	54
Melléklet	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Szervezetek.....	55
Fogalmak.....	55

Bevezetés

Tanulmányunk az Internet Szolgáltatók Tanácsának felkérésére készült, célja áttekinteni más országokban, különösen az Európai Unió országaiban alkalmazott regisztrációs szabályokat, eljárásokat, vitarendezést és jogi hátteret.

Angolnyelvű szóismétlés

Tanulmányunkban gyakran az eredeti angolnyelvű dokumentumokból, ill. ha azok eredetije nem angolnyelvű volt, akkor a szabályalkotó szervezetek által közölt angolnyelvű fordításokból idézünk szó szerint, angolul. Az idézetek szövegében az eredeti angol nyelv megtartását a lehető legnagyobb pontosság miatt tartottuk kívánatosnak.

Témák

Az alábbi témákat tekintettük át:

- Domain regisztráció és a szellemi tulajdon kapcsolata a szabályozásban és a vitarendezés esetén
- Domain regisztráció és a személy- és családnevek kapcsolata a szabályozásban
- A regisztrátor felelőssége

Személy- és családnevek szabályozására nemigen térnek ki a forrásaink. Feltehetően általában csak a nemzeti jogszabályokra szorítkozva történnek e téren a vitarendezések a domain nevek kapcsán. Megjegyezzük, hogy gTLD domaineinek esetén is ismertek a tárgyban született bírósági döntések, azonban ezek nem regisztrációs szabályozásból közvetlenül következő döntések voltak.

Források

Források típusai:

- regisztrációs szabályzatok, irányelvek;
- regisztrációs szerződések (registrar agreements);
- vitarendezési szabályzatok, irányelvek (alternatív vitarendezés);
- döntések, bírósági ítéletek;
- nemzeti jogszabályok, nemzetközi szerződések;

- információk regisztrátoroktól, regisztrációs szervezetektől, más releváns szervezetektől.

Az egyes regisztrációs szabályzatok szűkebb értelemben leginkább „terms and conditions” néven található (feltéve, ha angolul elérhetők). Nagyon gyakran nem maga a regisztrációs szabályzat, hanem a nyilvántartó által támogatott vitarendezési szabályzat ad eligazítást a névválaszthatóság és névhasználat kérdésében, lényegében implicite ez szabályzatnak tekinthető. Sokszor azonban a szabályzatok túl általánosak, nem sokatmondók, ezért további dokumentumok tanulmányozása és információk felkutatása volt kívánatos.

Források:

- regisztrációs szervezetek (pl. ICANN) honlapjai;
- nyilvántartó szervezetek honlapjai;
- vitarendezési fórumok honlapjai;
- releváns szervezetek (pl. EFF, WIPO) honlapjai, kiadványai;
- jogszabályok;
- regisztrátorok és más szervezetektől kapott közvetlen információk;
- cikkek, tanulmányok.

A forrásokra, ajánlott irodalmakra URL-ekként hivatkozunk tanulmányunkban, tekintettel, hogy minden felhasznált és ajánlott irodalom megtalálható a weben, kivéve a nem formális, személyes elektronikus levelezésből vett információkat.

Elemzés

gTLD²⁵ regisztráció

Az általános felsőszintű nevek (gTLD) regisztrációja irányadó minden ccTLD regisztrációs szabályozás számára, még akkor is, ha egyes országszintű regisztrációs szabályozások gyakran alapvetően eltérnek a gTLD szabályozástól.

A gTLD tanulmányozása márcsak azért is fontos, mert a legtöbb nevet gTLD-ék alá jegyezték be, nevezetesen a legtöbb nevet a .com alá jegyezték és jegyeznek be, a kialakult viták, vitarendezések, jogi ügyek száma a .com alatt a legmagasabb arányú - s minderről bőséges és korrekt információ érhető el.

A gTLD-éknél a **jólismert UDRP** vitarendezési eljárás van érvényben.

A gTLD nevek regisztrációja során fő szabályként nem alkalmaznak előszűrést, nem vizsgálják, hogy az adott domain névre van-e az igénylőnek névhasználati jogosultsága, ugyanakkor figyelemre méltóak az újabb gTLD nevek bevezetése során a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatban alkalmazott **Sunrise** szabályok és eljárások, valamint az egyes gTLD neveknel alkalmazott egyéb **szellemi tulajdon védelmét (védjegyjogosultak érdekeit) szolgáló eljárások** (pl. IP Claim²⁶ stb.). Ezen utóbbiakról részletes összefoglaló található az alábbi anyagban:

²⁵ Az ún. szponzorálatlan TLD-s nevek és kezelő szervezeteik:

- .biz - [NeuLevel](#)
- .com - [VeriSign](#)
- .info - [Afilias](#)
- .name - [GNR](#)
- .net - [VeriSign](#)
- .org - [PIR](#)
- .pro - [RegistryPro](#)

és az ún szponzorált TLD-ék és kezelő szervezeteik:

- .aero - [SITA](#)
- .cat - [PuntCAT](#)
- .coop - [DotCooperative](#)
- .jobs - [EmployMedia](#)
- .mobi - [mTLD](#)
- .museum - [MuseDoma](#)
- .travel - [Tralliance](#)

²⁶ http://www.neulevel.biz/faqs/stop_qa.html, http://www.neulevel.biz/ardp/docs/ipclaims_service.pdf

WIPO Arbitration and Mediation Center: New Generic Top-Level Domains: Intellectual Property Considerations (<http://arbiter.wipo.int/domains/reports/newgtld-ip/printable.html>).

Tanulmányunk nem a gTLD regisztráció során alkalmazott szabályozásról és eljárásokról szól, így csak olyan mértékben tárgyaljuk a fentieket, amelyek a nemzeti ccTLD szabályozások megértéséhez szükségesek.

Az egyes gTLD-ket kezelő szervezetek:

További információ:

- <http://www.icann.org/udrp/> - az UDRP eljárásról
- <http://arbiter.wipo.int/domains/cctld/bestpractices/index.html> - WIPO „legjobb eljárás” javaslata
- <http://arbiter.wipo.int/domains/> - UDRP vitarendezésről
- <http://arbiter.wipo.int/cgi-bin/domains/search/legalindex?lang=eng> - UDRP döntések
- <http://www.internic.net/faqs/udrp.html> - Internic FAQs az UDRP-ről
- Electronic Frontier Foundation:
EFF Comments on WIPO'S DNS Intellectual Property Proposal (http://www.eff.org/Infrastructure/DNS_control/19981106_eff_wipo_dns_comments.html)

UDRP eljárás

Az UDRP eljárás az alábbiánál hosszabb tárgyalást is megérdemelne, de területi korlátainkra tekintettel csak arra szorítkozunk, mit és hogyan véd az UDRP eljárás.

Az UDRP eljárás a gTLD neveknél bevezetett vitarendezési eljárás, amely

- nem bármilyen vita során, hanem csak kifejezetten védjegy-domain ütközés kapcsán indult vitákban alkalmazható,
- a domainhasználónak bizonyos esetekben kötelező alávetnie magát az UDRP eljárásnak, de a névhasználatot sérelmező más jogi utat is igénybe vehet, valamint a felek közös megegyezéssel más utat is választhatnak,
- az UDRP nem zárja ki, hogy **védjeggyel egyező vagy védjegyhez megtévesztésig hasonló domain nevet más, mint a védjegyjogosult regisztrálhasson és használhasson, akár kereskedelmi céllal is** - a bejegyzés, ill. a használat azonban bizonyos feltételek esetén az UDRP szerint megtámadható, nevezetesen akkor, amikor is a használónak **nem fűződik joga vagy jogos érdeke** a használathoz, vagy a **regisztráció**

rosszhiszeműen történt, ill. a használat rosszhiszemű A pontosság kedvéért idézzük is az UDRP releváns cikkelyeit:

"a. Applicable Disputes. You are required to submit to a mandatory administrative proceeding in the event that a third party (a "complainant") asserts to the applicable Provider, in compliance with the Rules of Procedure, that

(i) your domain name is identical or confusingly similar to a trademark or service mark in which the complainant has rights; and

(ii) you have no rights or legitimate interests in respect of the domain name; and

(iii) your domain name has been registered and is being used in bad faith.

In the administrative proceeding, the complainant must prove that each of these three elements are present.

b. Evidence of Registration and Use in Bad Faith. For the purposes of [Paragraph 4\(a\)\(iii\)](#), the following circumstances, in particular but without limitation, if found by the Panel to be present, shall be evidence of the registration and use of a domain name in bad faith:

(i) circumstances indicating that you have registered or you have acquired the domain name primarily for the purpose of selling, renting, or otherwise transferring the domain name registration to the complainant who is the owner of the trademark or service mark or to a competitor of that complainant, for valuable consideration in excess of your documented out-of-pocket costs directly related to the domain name; or

(ii) you have registered the domain name in order to prevent the owner of the trademark or service mark from reflecting the mark in a corresponding domain name, provided that you have engaged in a pattern of such conduct; or

(iii) you have registered the domain name primarily for the purpose of disrupting the business of a competitor; or

(iv) by using the domain name, you have intentionally attempted to attract, for commercial gain, Internet users to your web site or other on-line location, by creating a likelihood of confusion with the complainant's mark as to the source, sponsorship, affiliation, or endorsement of your web site or location or of a product or service on your web site or location.

c. How to Demonstrate Your Rights to and Legitimate Interests in the Domain Name in Responding to a Complaint. When you receive a complaint, you should refer to [Paragraph 5](#) of the Rules of Procedure in determining how your response should be prepared. Any of the following circumstances, in particular but without limitation, if found by the Panel to be proved based on its evaluation of all evidence presented, shall demonstrate your rights or legitimate interests to the domain name for purposes of [Paragraph 4\(a\)\(ii\)](#):

(i) before any notice to you of the dispute, your use of, or demonstrable preparations to use, the domain name or a name corresponding to the domain name in connection with a bona fide offering of goods or services; or

(ii) you (as an individual, business, or other organization) have been commonly known by the domain name, even if you have acquired no trademark or service mark rights; or

(iii) you are making a legitimate noncommercial or fair use of the domain name, without intent for commercial gain to misleadingly divert

consumers or to tarnish the trademark or service mark at issue.” - ICANN
Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (<http://www.icann.org/dndr/udrp/policy.htm>)

Felhívjuk a figyelmet a usTLD-re, amely pontosan ugyanilyen vitarendezési szabályokat követ (mondhatjuk, hogy az UDRP az usTLD vitarendezési rendnek /usTLD Dispute Resolution Policy/ prototípusa), amelyet tanulmányunkban részletesen tárgyalunk is. Az UDRP és usTLD pedig mintául szolgál minden domain vitarendezési szabálynak, bár megjegyezzük, hogy számos ccTLD-ék esetén a szabályok nagymértékben eltérhetnek, vagy esetleg akár teljesen hiányozhatnak is.

.eu regisztráció

A .eu regisztráció különösen irányadónak tekintendő az uniós országok saját ccTLD regisztrációs szabályozására, ideértve az alternatív vitarendezést és jogi szabályozást is.

Az EU regisztráció nemrég indult, így egy új, korszerű, uniós elvek és eljárások szerint létrejött, uniós jog által szabályozott rendszert tekinthetünk, és a sunrise periódusok kapcsán sok jogvitának lehettünk tanúi, amelyek jelentős részében már döntés is született.

Az EU TLD nem nemzeti TLD, de nem is általános felsőszintű név, szerepét tekintve előbbinek és utóbbinak is megfelel.

Igen nagy számú vita alakult ki a Sunrise periódusban beküldött nevekkel kapcsolatban, az Eurid 2006. július 24-i közlése szerint 74.000 név van felfüggesztett („hold on”) státuszban, mindamellet, hogy már nagyszámú jogvita le is zárult.

Tanulságos az EU doménekről közzétett statisztika (idézve a <http://status.eurid.eu/> címről):

Time of last update	2006/08/21 10:37
Active domain names (bejegyzett, működő domainek)	
Total number of active domain names	2,051,198
Per country of registrant	
Sunrise statistics	
Applications under Sunrise	346,218
Domain names applied for	245,908
Cover letter downloads	198,194
Documentary evidence received by Validation Agent	245,221
Total number of applications	346,218
Total number of initial applications	45,687
Total number of accepted applications	125,269
Total number of rejected applications	50,563
Total number of expired applications	98,540

A statisztika a fent említett URL alatt továbblépve igénylők szerint, országonkénti bontásban is elérhető. Látható, hogy mennyi jogvita alakult ki, mindez főként a Sunrise periódus kapcsán.

ccTLD szabályozás az Európai Unión kívül

Az Európai Unión kívüli országok regisztrációs szabályozását, legalábbis az Egyesült Államokénak kivételével nem hisszük, hogy mértékadónak tekintené a hazai netes társadalom, a hazai regisztrációs piac és szereplői, vagy akár a jogalkotók. Így az Egyesült Államok szabályozását részletesebben tárgyaljuk, más országokkal kapcsolatban esetleg csak érdekességeket vagy figyelemre méltó tényeket említünk. Mindenesetre ott, ahol vizsgálni tudtuk a regisztrációs rendszert és vitarendezést, szokatlan és egyúttal jelentős újdonságokat nem találtunk, akár Európában, akár Európán kívül tekintettünk szét.

Egyesült Államok (US)

I.) Regisztrátor felelőssége:

E tekintetben a .US Delegated Manager Agreement²⁷ 20. cikke, ill. a usTLD vitarendezési rend (usTLD Dispute Resolution Policy) 6. pontja mérvadónak tekinthető:

„20. Exclusion of Liability-Except in the case of deliberate wrongdoing, neither the provider nor a Panelist Shall be liable to a Party For any act or omission in connection with any administrative proceeding under the Policy and the Rules.”

usTLD Dispute Resolution Policy 6. pontja:

„Our Involvement in Disputes – We will not participate in any way in any dispute between you and any party other than us regarding the registration and use of your domain name. You shall not name us as a party or otherwise include us in any such proceeding. In the event that we are named as a party in any such proceeding, we reserve the right to raise any and all defenses deemed appropriate, and to take any other action necessary to defend ourselves.”

A fenti és más dokumentumok, valamint a regisztrációs eljárás (amely azonnali, előzetes ellenőrzés alkalmazása nélküli) alapján kimondható, hogy a **regisztrátor nem felel az igénylő névválasztásáért**. Sőt a regisztrátor, valamint nyilvántartó nem is törölhet vagy függeszthet fel azon az alapon domaint, hogy az valakinek szellemi tulajdonhoz fűződő jogát sérti, l. usTLD Dispute Resolution Policy 7. pont, szó szerint idézve:

„Maintaining the Status Quo-We will not cancel, transfer, activate, deactivate, or otherwise change the status of any domain name registration under this Policy ...”

²⁷ ez a magyar regisztrátori franchise szerződés megfelelője

Megjegyezzük, hogy korábban a US regisztráció csak földrajzilag hierarchikus aldomainek alá történt, ma a regisztráció liberalizált, külföldiek is regisztrálhatnak, regisztráció során megnevezendő a regisztráció célja, ill. az igény jogalapja (pl. USA-ban legális kereskedelmi érdekeltsége van az igénylőnek, USA állampolgár az igénylő stb.). A vitarendezési eljárás az UDRP mintájára kialakított.

II.) Szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos szabályozás:

A szabályozás az UDRP eljárás mintájára készült, védjegyek tekintében az elvek szószerint azonosak azzal, azonban fő vonalakban összefoglaljuk:

- Nem a regisztrációs szabályzat maga, hanem a vitarendezési rend (usTLD Dispute Resolution Policy) foglalkozik a védjegy (és szolgáltatásjelzők /service mark/) használatával.

- Az igénylőnek kötelező résztvennie vitarendezési rend szerinti eljárásban, ha a panaszos állítja, hogy az alábbiak teljesülnek:

- hogy a domainnév (1) azonos, vagy (2) megtévesztésig hasonló a panaszos védjegyéhez,

- a domain használónak nincs (explicite) joga, vagy nem fűződik jogos érdekeltsége a névhasználathoz,

- a regisztrálás rosszhiszeműen történt, vagy a használat rosszhiszemű.

- A rosszhiszemű használat mikéntjét a vitarendezési rend lényegében (de nem kimerítően) meghatározza.

- A vitarendezési rend azt is meghatározza, hogy a jogalapot vagy jogos érdekeltséget, ill. jóhiszemű használatot miként bizonyíthatja az igénylő. Mindebből egyértelmű, hogy **a védjeggyel egyező vagy védjegyhez megtévesztésig hasonló domain nevet számos esetben regisztrálhat és használhat más is, mint a védjegyjogosult.** Jelentősége miatt szó szerint idézzük a releváns szövegrészt a szabályzatból (usTLD Dispute Resolution Policy 4. c. i-iv.):

„i.You are the owner or beneficiary of a trade or service mark that is identical to the domain name;

ii.Before any notice to you of the dispute, your use of, or demonstrable preparations to use, the domain name or a name corresponding to the domain name in connection with a bona fide offering of goods or services;

iii.You (as an individual, business, or other organization) have been commonly known by the domain name, even if you have acquired no trademark or service mark rights; or

iv.You are making a legitimate noncommercial or fair use of the domain name, without intent for commercial gain to misleadingly divert consumers or to tarnish the trademark or service mark at issue."

Végül még egy fontos következtetést levonhatunk: **egy védjeggyel egyező, vagy ahhoz megegyezőhöz hasonló domain nevet kereskedelmi céllal használhat olyan használó is, akinek nincs védjegye a névre!** A gTLD regisztráció során alkalmazott UDRP-nél, ill. ennek mintájára alapult regisztrációs és vitarendezési szabályoknak ez tipikus sajátossága²⁸.

A regisztrációs szabályozásban fontos szerepet játszik az **Anticybersquatting Consumer Protection Act (1999)** szövetségi törvény, mely **védjegyek és személynevek** (individual's names) regisztrálását tiltja abból az egyedüli célból, hogy az igénylő csupán profitszerzés végett azért regisztráljon nevet, hogy azt majdan védjegyjogosultnak vagy személynév jogosultjának adja el. A cybersquatting elleni védelem így törvényben is megnyilvánul. E törvényhez hasonlóan nemzeti történelmi neveket (pontosabban nevezetes történelmi helyek neveit) is hasonlóképpen véd a National Historic Preservation Act. Noha ezek és más törvények valójában visszamenőleges hatályúak, a gyakorlatban visszamenőleges hatállyal a jogszabályok meghozatala előtt regisztrált nevekre nem alkalmazzák őket.

III.) További információ: <http://www.nic.us/policies/index.html>

Jugoszlávia (AC.YU, CO.YU, ORG.YU, EDU.YU)

Csak másodlagos közdomainek alá lehet regisztrálni, explicit szabályozás a szellemi tulajdonnal kapcsolatban nincs, alternatív vitarendezés jelenleg nem támogatott.

Oroszország (RU /és SU/)

²⁸ Valójában vitatható a magyar védjegy törvény túl kizárólagos értelmezése is, ha domainnév és védjegy ütközésről beszélünk, mint ahogy, ha az Electronic Frontier Foundation „EFF Comments on WIPO'S DNS Intellectual Property Proposal” című, http://www.eff.org/Infrastructure/DNS_control/19981106_eff_wipo_dns_comments.html alatt megtalálható cikke a magyarral homológ helyzetet tárgyal. - *Dravecz Tibor megjegyzése*

Liberalizált regisztrációs rendszer van érvényben, és közvetlenül az RU TLD alá lehet regisztrálni neveket.

Putyin elnök nyár folyamán támadta a jelenlegi regisztrációs rendszert, szigorúbb állami beavatkozást tartott kívánatosnak. Mindebből következtetések nem vonhatók le, a jövőbeli orosz út mindazonáltal eltérhet az európai fősodortól.

Románia (RO)

Az UDRP eljárás van érvényben. Külföldiek is szabadon regisztrálhatnak.

Említésre méltó érdekesség, hogy jelenleg nem alkalmaznak fenntartási díjat, de bevezetésének lehetőségét fenntartják. A fenntartási díj - gyakorlatilag akármilyen csekély mértékű is - a használatba nem vett nevek fenntartása ellen hat. A fenntartási díj az érdektelen névhasználat elleni egyik legalapvetőbb eszköz, az ICANN és a CENTR használatát ajánlja. A fenntartási díj szedése ma már általános, Románia egyenlőre kivétel maradt.

Svájc (CH)

Az UDRP eljárás van érvényben. Külföldiek is szabadon regisztrálhatnak. (Lichtenstein /LI/ lényegében azonos, tekintettel, hogy közösen működik a .ch és .li regisztráció).

Törökország (.TR)

Csak másodlagos közdomainek alá lehet regisztrálni, nem liberálizált a regisztráció. A regisztrációs szabályzat 2., 14., 19., 21., 29. pontja tér ki a védjegyre és a szellemi tulajdonra (ill. egyes másodlagos közdomainekre is eltérő szabályok érvényesek), amelyek tekintében a regisztráció korlátozott, előzetes igazoláshoz kötött. Védjegybejelentés is elegendő a 'prioritás'-hoz, de csak ideiglenes bejegyzés kapható így. A szabályzat meglehetősen hosszú, de mégis pongyola, szubjektivitásnak teret engedő. Vita esetén a TURKISH LAW ON THE RIGHT TO INFORMATION Law No: 4982 tartalmaz rendelkezést a szellemi tulajdonnal kapcsolatban, amely csupán egy visszautalás a szellemi tulajdon szabályozó jogszabályokra, amelyek vita esetén döntőek:

„Intellectual Property (Works of Art and Science) Article 24- In the event of application for access to information concerning intellectual property, the relevant provisions of the intellectual property law shall apply.“

Vatikán (VA)

Nincs szabályozás, az államberendezkedésnek megfelelően önkényes a rendszer, államtól független igénylők nincsenek.

A többi ccTLD

Fentebb megadtuk azon országok táblázatát, amelyek a WIPO UDRP eljárást követik, a fel nem sorolt ccTLD-ékben vagy egyéb részletesen tárgyalt példánk valamelyikéhez hasonló szabályok és eljárások, vagy ezek variációi vannak érvényben, vagy a regisztráció, ill. a szabályozás fejletlenebb státuszban van még.

ccTLD szabályozás az Európai Unió országaiban

A regisztrációs szabályozás alapja minden uniós országban a helyi (1) regisztrációs szabályzat, és az (2) alternatív vitarendezési eljárások szabályozása. Kutatásunk emellett kiterjedt a (3) regisztrációs szerződésekre, valamint többé-kevésbe a helyi (4) jogi szabályozásra. Ahol elérhető, ott a (5) regisztrációs eljárási szabályokra is kiterjesztettük vizsgálatunkat.

Megállapítottuk, hogy a regisztrációs szerződések (3), valamint az eljárási szabályok (5) nem tartalmaznak releváns szabályokat, rendelkezésket, iránymutatást a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatban, így ezek tárgyalását tanulmányunkból elhagytuk.

Egyes országok jogi szabályozása rendkívül nehezen áttekinthető feladat, így információ-kérésre hagyatkoztunk, amelyet helyi regisztrátoroknak vagy más szervezeteknek tettünk fel. Negatív válasz nem jelentheti azt, hogy nincs helyi speciális domaineekre vonatkozó jogi szabályozás, de azt jelentheti, hogy nincs különösebb gyakorlati jelentősége, a jogi szabályozás marginális lehet, esetleg csak speciális jogterületeket érint.

További forrást az (6) alternatív vitarendezési döntések jelentettek, ezek egyes országokban elérhetők, sajnos csak helyi nyelven. (7) Bírósági határozatok még kevésbé érhetőek el, sajnos néha ítélet szövege helyett csak erre történő hivatkozást vagy utalást találtunk.

Regisztrátor felelősségével kapcsolatban kijelenthetjük, hogy ismert ADR döntés (6), bírósági határozat (7) nem marasztalt el regisztrátort névválasztás miatt (amikor is regisztrátor igénylője részére regisztrált nevet).

Ausztria

Ausztriát és Németországot példaértékűnek szokás hazánkban tekinteni. Az osztrák és német rendszer igen hasonlatos, bizonyára az osztrákok tudatosan is követték a német példát. Mindkét országban vegyes regisztrációs rendszer működik (regisztrátori rendszer van érvényben, de a nyilvántartó is közvetlenül regisztrál igénylők részére). A közvetlen nyilvántartón keresztüli regisztrációt a külföldiek nagyobb arányban veszik igénybe, mint a belföldiek. A nagy hasonlóság miatt a német regisztrációt tárgyaljuk csak részletesen.

Belgium

Az ADR eljárási szabályok a védjegyek (valamint kereskedelmi árujelzők, vállalat-, személy-, társadalmi nevek, földrajzi nevek) tekintetében az UDRP eljárás mintáját követik.

A Benelux államokkal kapcsolatban annyit kell még megjegyeznünk, hogy a nemzeti (Belgium esetén a /1/ belga védjegy törvény) mellett a /2/ Benelux védjegy jog is érvényben van, valamint természetesen közösségi védjegyek esetén a /3/ közösségi védjegy jog is.

Cseh Köztársaság

A cseh regisztrációs rendszer és működése jól dokumentált, vitarendezési és bírósági döntések angolul is elérhetők, a Magyarország és Csehország hasonló helyzetére, méretére, a két TLD hasonló nemzeti jelentőségére és méretére²⁹ tekintettel a két szabályozás és működés összevetése érdemleges.

I.) Regisztrátor felelőssége:

A cseh regisztrációs szabályzat (Rules for registration of Domain Names in the .CZ domain) alapján a név választásáért és használatáért a regisztrátor nem felel, idézzük a szabályzatot:

15.3. The CZ.NIC Association does not check the correctness of an application for registration of a Domain Name in terms of rights or rightful interests of third persons.

²⁹ Megemlítjük, hogy a .cz alá regisztrált domainek száma 2006. június 10-én 230.844 volt, azaz hasonló számú regisztráció történt, mint a .hu alatt, az ismert cseh bírósági döntések száma 70.

15.5. The CZ.NIC Association is liable neither for using or misusing a registered Domain Name, nor the manner of using a Domain Name. The CZ.NIC Association, therefore, is not liable for infringement on rights to trade marks, brand names, names or business firms of third persons arising from the registration or use of a Domain Name.

II.) Szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos szabályozás:

Az alább idézzük a névválasztással kapcsolatban az igénylőre vonatkozó cikkelyt a szabályzatból:

„15.1. The Holder acknowledges that a Domain Name, its registration, or its use may infringe on third persons' rights to other Domain Names, trade marks, brand names, names, business companies or legal regulations concerning unfair competition, protection of personality, etc. By filing an application for registration of a Domain Name, the Holder confirms that they are aware of the potential infringement on the specified rights and legal regulations and he/she has developed all the possible efforts that may reasonably be required from him/her to make sure that his/her registered Domain Name does not infringe on those rights and legal regulations.”

E szerint a szabályzat figyelemfelhívó, a nemzeti jogi szabályozáson nem terjeszkedik túl, a jogszabályoknál szigorúbb feltételeket ténylegesen nem állít (szemben a magyar szabályozással).

A vitarendezés során mind mediáció, mind választott bírósági eljárás támogatott.

A <http://www.nic.cz/en/domains/verdicts/> honlapon regisztrációs vitákkal kapcsolatos bírósági határozatok teljes szövege megtalálható angol nyelven is! Szellemi tulajdonnal kapcsolatban e határozatokból szűrhető le további információ. Regisztrátort név megválasztása vagy használata miatt nem marasztaltak el jogvitában.

A CZ.NIC jogelődje - még a regisztrátori rendszer bevezetése előtt - az EUNET volt. Mivel az EUNET maga regisztrált, így szerepe jogvitában teljesen hasonlatos egy regisztrátorral. Az EUNET ellen, mint 'regisztrátor' ellen indult is per, ilyen perben - amely már a jogutód CZ.NIC ellen folytatódott - már egy legfelsőbb bírósági ítélet is született (<http://www.nic.cz/en/domains/verdicts/jud-067c.php>) - a döntés friss, 2006-os, a CZ.NIC-et nem marasztalták el (megjegyezzük nem védjegy, hanem versenyjogsértés képezte a per tárgyát).

Egyesült Királyság (.uk, .gb^{30,31})

³⁰ nem funkcionál a név („Also, the UK holds the .gb TLD, perhaps proving that Great Britain's Empire will rise again.” - Silly FAQs on City TLDs <http://icannwiki.org> :-)

³¹ Noha országonként tárgyaljuk a regisztrációt és tanulmányunk szempontjából érdektelen, a teljesség kedvéért megemlítjük, hogy az Egyesült Királyság kontrollja alatt állnak az alábbi ccTLD-k: .ac Ascension Island, .ai Anguilla, .bm Bermuda, .fk Falkland Islands, .gg Guernsey, .gi Gibraltar, .gs South Georgia and the South Sandwich Islands (UK & Argentina), .im Isle of Man, .io British Indian Ocean Territory, .je Jersey, .ky Cayman

ukTLD rendszerben jelenleg több, mint 5.000.000 regisztrált név található, ezzel az ukTLD nyilvántartó, a Nominet a világ negyedik legnagyobb nyilvántartó szervezetének mondhatja magát. A rendszer alapvetően regisztrátori, de a Nominetnél közvetlenül is regisztrálhatnak nevet az igénylők.

Közvetlenül az uk domain alá tipikusan nem, hanem csak a bizonyos közdomainek (pl. co.uk, me.uk, org.uk stb.) alá regisztráltathatnak domaint igénylők. A regisztráció liberális, külföldiek is regisztrálhatnak nevet.

I.) Regisztrátor felelőssége:

A Nominet nem dönt vitás ügyben, nem vizsgálja nevek használatát, csak saját vitarendezési eljárás döntése alapján, vagy bírósági határozat alapján jár el:

"As a responsible body, Nominet cannot take away a registrant's domain name without following its own proper procedures. These have been agreed in consultation with Nominet's members and other stakeholders from the UK internet community, including intellectual property holders and small businesses." - DSR FAQs

(<http://www.nic.uk/disputes/drs/help/faq/#immediate>).

Figyelemre méltó, hogy névválasztás miatt a Nominet ellen nem indult eljárás (a Nominet ellen indult bírósági eljárások:

<http://www.nic.uk/disputes/courtcases/>),

Nem ismerünk olyan esetet sem, amikor igénylő névválasztása miatt regisztrátort marasztaltak volna el, ill. ahol éppen regisztrátort marasztaltak el névválasztás vagy használat miatt (pl. Maximuscle v. CHC Internet /promax.co.uk/ vita, DRS 01840 számú döntés), ott maga a regisztrátor volt az igénylő.

II.) Szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos szabályozás:

A regisztrációs szabályzat a **szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogokat** (intellectual property rights) nem szabályozza, csak említi:

"Your promises and indemnity ...

7.4 by registering or using the **domain name** in any way, you will not infringe the intellectual property rights (for example, trademarks) of anyone else;"

A szabályzat tehát védjeggyel, szellemi tulajdonnal kapcsolatban a hatályos jogszabályoknál többet, mást nem mond, de figyelemre méltó, hogy nem csupán a védjegyekre, hanem a szellemi tulajdonra is felhívja a figyelmet.

A szabályzat kimondja, hogy a **domain név nem több, mint egy bejegyzés a Nominet adatbázisában**³². E gondolat alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy a domain név, ill. bejegyzése önmagában nemigen lehet jogsértő, a használattal, ill. használója által válhat jogsértővé.

A regisztrációs szabályzat vita esetére a domain használót kötelezi a Nominet mediatív vitarendezési rendjének (DRS policy) és eljárásának (DRS procedure) elfogadására³³. A DRS hasonló az UDRP-hez, de nem csupán védjegyekre szorítókozó eljárás:

"A trademark (be it registered, unregistered, UK or other) might be helpful in demonstrating rights in the disputed domain name, but is not a necessity. In a survey conducted by Nominet 56% of the DRS parties who answered did not hold a registered trademark." - DSR FAQs (<http://www.nic.uk/disputes/drs/help/faq/#trademark>).

A DRS döntések (a tipikus esetek: <http://www.nic.uk/disputes/drs/help/typicalcases/>), a Nominet ellen indult eljárások (<http://www.nic.uk/disputes/courtcases/>), valamint további jogi ügyek, ill. döntések ismertetése megtalálhatók a Nominet honlapján.

Kiegészítés:

A ukTLD rendszer nagyon jól dokumentált, beleértve a vitarendezést, vitás ügyekben hozott döntéseket, igen figyelemre méltó a vitás esetek példákkel bőségesen illusztrált osztályozása a <http://www.nic.uk/disputes/drs/help/typicalcases/> alatt. Maga az osztályozás, azaz milyen okok miatt indulnak viták, a következő:

- Registering Domain Names to Sell
- Registering the business name of a competitor as a domain name

³² Noha tanulmányunk szempontjából érdektelen, megemlíjük, hogy a szabályzat kimondja, hogy domain név nem lehet tulajdon, és nem lehet tulajdonosa sem.

³³ Az eljárás lehet mediáció, ill. szakértői döntés, a vitás esetekkel kapcsolatban indult DRS eljárások 60 %-ban mediációs. A mediációs eljárás nagyon gyors és relatíve kis költséggel jár. Átlagosan havi 90 DRS eljárás indul.

- Using the name of a well-known company or trademark in a domain name
 - the distributor of the Complainant's products registering a domain name identical to the Complainant's company name or product,
 - a third-party trading from a website which sells products not connected to the Complainant,
 - pointing the domain name to a tribute or criticism site about the Complainant, or
 - an unconnected third-party registering the domain name and providing no explanation or reason for doing so.
- Generic/Descriptive Domain Names³⁴
- Acronyms³⁵
- "Agent" cases and ex-employees³⁶

Franciaország

Az UDRP eljárás van érvényben, regisztráció kevésbé liberális más uniós országokéhoz képest.

Görögország (GR)

Görögországban csak nemrégiben vezették be a regisztrátori rendszert. Sajátosság, hogy egy külön szótár került megadásra a nem regisztrálható nevekről. A regisztrációs szabályzat angolul még nem elérhető (talán még görögül sem készült el:-). A görög regisztrációs rendszert a fejletlensége miatt nem tekintjük relevánsnak.

Lengyelország (PL)

³⁴ Nominet receives a considerable number of complaints concerning domain names which could be described as descriptive of a business (e.g. lawyer-mediator.co.uk) or generic (e.g. banana.co.uk (fictional)).

³⁵ Nominet periodically receives complaints which are wholly or partly based on acronyms: a fictional example would be "Automaton Example Case Ltd" complaining about 'aec.co.uk' or 'aecase.co.uk'.

³⁶ In this type of complaint Party A (the Respondent), sometimes a web-designer or an Internet Service Provider, has registered a domain name under the instructions of Party B (The Complainant). Party A has then proceeded to register the domain name in their own name (i.e. giving themselves legal control of the domain name). The most common reason for Party A registering in their own name is to ensure that they receive payment from Party B for the work they carry out on Party B's behalf. Sometimes the parties have signed a contract but often have only communicated verbally making it difficult to establish the exact facts. Several cases have gone forward to a decision and the opinion of the Experts has varied between deciding that it is a contractual dispute between the parties to deciding that the domain names were Abusive Registrations as they should have been registered in the name of Party B. In order to clarify this, these matters are now specifically addressed by the current Policy (3(a)(v)).

Az UDRP eljárás van érvényben. Kiugróan drága a regisztráció, amely külföldieket, így magyarokat visszatart attól, hogy nagyobb számban foglaljanak .pl alá neveket.

Hollandia

A holland ccTLD nyilvántartó szervezet a Stichting Internet Domeinregistratie Nederland (the Foundation for Internet Domain Registration in the Netherlands), rövidítve: SIDN.

I.) Regisztrátor felelőssége

Regisztrátor nem résztvevője a vitarendezésnek, hacsak nem ellene indítottak eljárást:

„Article 4. SIDN and Participant are not parties

4.1 Neither SIDN nor the Participant shall, in any way whatsoever, be a party in a dispute between a Plaintiff³⁷ and a Defendant, unless a Complaint is submitted against SIDN or a Participant as the Domain Name Holder, or unless SIDN or a Participant is itself a Plaintiff.” - Regulations for Arbitration on .nl Domain Names, SIDN.

Az Igénylő ellen indítható eljárás, következésképpen regisztrátor ellen csak akkor folyhat SIDN eljárás, ha maga a név igénylője.

II.) Szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos szabályozás:

A vitarendezési fórum a WIPO Arbitration and Mediation Center, így UDRP eljárás folyik.

A Benelux államokkal kapcsolatban annyit kell még megjegyeznünk, hogy a nemzeti (Hollandia esetén a /1/ holland védjegy törvény) mellett a /2/ Benelux védjegy jog is érvényben van, valamint természetesen közösségi védjegyek esetén a /3/ közösségi védjegy jog is.

Magyarország (HU)

³⁷ „Plaintiff” az igénylőt jelenti itt

A tanulmányban a magyarországi regisztrációt nem vizsgáltuk, de megjegyezzük összehasonlításképpen, hogy a (1) regisztrációs szabályzat, a (2) regisztrátori szerződésre (közkeletű nevén, mint „franchise szerződés”), valamint (3) az alternatív vitarendezési szabályok, mint nem jogszabályokra, valamint a szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos jogszabályokra hívjuk fel a figyelmet (Védjegy törvény, Szerzői és szomszédos jogokról szóló törvény, Büntető törvénykönyv, Polgári törvénykönyv stb). A Nyilvántartó szervezet (IszT Kht.) regisztrációs eljárási szabályzata, a Nyilvántartó kialakult gyakorlata, a Nyilvántartó mellett működő Jogi Tanácsadó Testülete elvi és eseti állásfoglalásai, Választott Bírósági és alternatív vitarendezési döntések, valamint bírósági ítéletek és határozatok hatást gyakorolnak nevek választhatóságának és használatának megítélésével kapcsolatban.

Németország

I.) Regisztrátor felelőssége:

A .de regisztrációs rendszerben a nyilvántartó szervezet (DENIC) közvetlenül is regisztrál igénylők részére mindamelllett, hogy (a magyarhoz hasonló) regisztrátori rendszer működik. A vegyes rendszerre tekintettel kimondható, hogy a regisztrátor és a nyilvántartó felelőssége egyezik akkor, amikor igénylő részére közvetlenül regisztrálnak nevet.

A DENIC regisztrációs szabályzatában implicite elhárítja a felelősséget a névválasztással kapcsolatban azzal, hogy kimondja azt, hogy semmikor sem vizsgálja azt, hogy a név választása vagy használata sérti-e valakinek a jogait. Szó szerint idézzük a releváns részt a szabályzattól:

„DENIC prüft zu keinem Zeitpunkt, ob die Registrierung der Domain für oder ihre Nutzung durch den Domaininhaber Rechte Dritter verletzt.“ - DENIC-Domainbedingungen, § 2 Aufgaben DENICs (2).

Továbbá a DENIC korlátozza a felelősségét, ill. a követelések tekintében az igénylő mentesíteni köteles a DENICet /DENIC-Domainbedingungen, § 5 Haftung/.

II.) Szellemi tulajdon védelmével kapcsolatban szabályokat a szabályzat nem tartalmaz, a német jog érvényes. Így szellemi tulajdonnal (védjegyekkel) kapcsolatban a magyarhoz hasonlóan a releváns jogszabályok (pl. Védjegy törvény) a meghatározók.

Olaszország (IT)

Az olasz álláspont figyelemre méltó, l. az itTLD nyilvántartó FAQs-jából:

„According to the Regulation, a domain name is a web address and does not imply any reference to a trademark or commercial right in itself.” - <http://www.nic.it/RA/en/faq/faq-nomi.html> 10. pont.³⁸

Mindez azonban a regisztrációs szabályzatból következik (<http://www.nic.it/RA/en/CR/RegolamentoCommRegoleCR.pdf>).

A regisztrátor felelőssége fel sem merül.

További információ:

<http://www.nic.it/RA/en/CR/RegolamentoCommRegoleCR.pdf>

<http://www.nic.it/RA/en/domini/regole/regolamento.pdf>

<http://www.nic.it/RA/en/domini/regole/nomi-riservati.pdf>

<http://www.nic.it/RA/en/domini/contestazione.html>

<http://www.nic.it/RA/domini/contestazioni/decisioni.html>³⁹

Svédország (SE)

Svédországban liberalizált a regisztráció, közvetlen az .se alá, ill. néhány másodlagos közdomain alá lehet regisztrálni, regisztratori rendszer működik, a domainnevek FIFO (first-come, first served) alapon regisztrálhatók, nincs prioritás, korlátozott a speciális célra vagy szervezetek részére fenntartott nevek száma.

A svéd regisztrációs szervezet a Stiftelsen för Internetinfrastruktur (The Foundation for Internet Infrastructure /II Foundation, ill. IIS/) által alapított NIC-SE Network Information Centre Sweden AB (“NIC-SE”). A nyilvántartó szervezet, az IIS alternatív vitarendezési fórumot (ADR) tart fenn.

Az ADR-rel kapcsolatban érdemes megemlíteni, hogy a jelenlegi regisztrációs szabályzat és az alternatív vitarendezési rendszer társadalmi konszenzussal jött létre, a regisztrációs szervezet által létrehozott munkacsoport az előkészítésbe széleskörből vont be szervezeteket (telekommunikációs társaságok, egyetemek, Swedish Patent and Registration Office, National Board of Trade, Swedish Bankers’ Association, Swedish Bar Association, Swedish Association of Local Authorities, Federation of Private Enterprises, Swedish Alliance for Electronic Commerce, Attorneys at Market Law, Association of Swedish Patent Attorneys, Swedish Association of Newspaper Publishers stb.) – igazán

³⁸ szakmailag nem precíz megfogalmazás - nyilván nem szakmai közönségnek íródott a FAQs

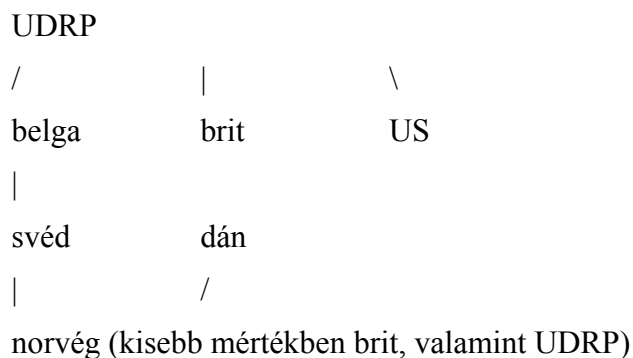
³⁹ az alternatív vitarendezési döntések - csak olaszul érhetőek el

'svéd' módra jött létre a megoldás. Minderről egy memorandum elérhető az IIS honlapján (http://www.iis.se/pdf/ATF_PM_eng_0210281.pdf), amely részletesen tárgyalja a szabályozás kialakítását, a felmerült lényegesebb javaslatokat, elfogadásuk vagy elvetésük melletti érveket.

A memorandum részletesen tárgyalja milyen megkülönbéztető jegyek védendők (distinctive mark) (említi többek között rádió műsorok, periodikus kiadványok címét, filmcímekeket stb.), kimondja, hogy az igénylőváltás legyen tiltott az ADR folyamán, legyen kötelező az eljárás a domainhasználóra nézve – noha ezek megszokott elvek, itt konkrétan említi a “**cyberflight**”-ot, azaz azt, hogy az igénylő átíratja a nevet ‘független’ harmadik félre, esetleg ismétli ezt az eljárást, valamint a **Reverse Domain Name Hijacking** (-> fogalmak) esete is felmerült, amit a szabályzatkötők nem tekintettek komoly veszélyforrásnak.

A svéd szabályozás kapcsán megjegyezzük, hogy tettenérhető⁴⁰, hogy a belga szabályozás miként hatott a svéd kialakítására, a svédet és dánt mintául vették a norvégok (a brit tanulmányozása mellett) ... – az egymásrahatásokat teljesség nélkül említve. A svéd és a magyar regisztrációs rendszer is nagyon hasonló, azt is vélhetnénk, hogy nem alakulhatott ezek egyike a másik ismerete nélkül, noha e tanulmány szerzői közvetlen kapcsolóról nem tudnak - nyilván közös külföldi példák és hasonló hazai tapasztalat vezérelte a szabályalkotókat.

Néhány TLD szabályozás egymásra hatása:

(Ábránkon a felül szereplő hatott a vonallal/vonalakkal összekötött alábbira/alábbiakra.)

I.) Regisztrátor felelőssége:

⁴⁰ nem feltételezéskebe bocsátkozunk, hanem ismert háttéranyagokban hivatkozások találhatóak (pl.: <http://www.norid.no/regelverk/forslag/klagenemnd-2003/prinsipp.en.html>)

A regisztrációs szabályzatból impliciten következik, hogy a nyilvántartó nem felel a névválasztásért, valamint a regisztrációs rendszer és szabályzat alapján impliciten a regisztrátor sem felelős:

“The registration of new domain names is allocated by IIS on a .first-come, first served. basis, i.e. domain names will be allocated in the order in which the applications are received by IIS. It is not possible to be given priority or to reserve domain names.” – II. 1. b. GENERAL CONDITIONS FOR REGISTRATION OF DOMAIN NAMES Valid as from March 15, 2006.

“IIS will not check whether the domain name applied for constitutes an infringement of the right to a distinctive mark or other right, or in another way violates a law, enactment, public order or is likely to cause offence. The Holder is therefore at all times liable to ensure that the domain name selected does not constitute an infringement of another's right or in some other way violate a law, enactment, public order or is likely to cause offence.” – IV. 10. GENERAL CONDITIONS FOR REGISTRATION OF DOMAIN NAMES Valid as from March 15, 2006.

II.) Szellemi tulajdon védelmével kapcsolatos szabályozás:

A vitarendezés az UDRP-hez hasonló⁴¹, noha nem annak egyszerű honosításáról van szó. Szemben az UDRP-vel, a svéd ADR nem szorítkozik a védjegyekre, hanem általánosabban védi a megkülönböztető neveket, így családi-, művészneveket, szerzői jogi alkotásokat is védi a szabályzat, és viták esetén ezekre is kiterjedhet az ADR eljárás.

Más európai szabályozásokban ritkán említik a **személyneveket**, itt a szabályzat, nem pontosan, de zárójeles megjegyzésben említi, hogy kivételt jelentenek a régen meghaltak neve.

Szlovákia (SK)

Szlovák cégeknek, szervezeteknek, mint igénylőknek van fenntartva a regisztráció. A releváns dokumentumok csak szlovák nyelven érhetőek el.

Spanyolország (ES)

Megjegyezzük, hogy a nyilvántartó honlapja, a www.nic.es csak spanyolnyelvű. Mindazonáltal az UDRP eljárást követik.

⁴¹ az ADR az UDRP-ben alkalmazott elveket átvette, így a domainhasználónak a regisztrált névhez érdeke kell, hogy fűződjön, valamint a regisztráció, ill. használat rosszhiszeműség esetén támadható, bizonyítani kell a használó rosszhiszeműségét)

Összefoglaló

Ma az Európai Unió országainak többségében liberalizált regisztráció folyik, regisztrátori rendszer⁴² működik, alternatív vitarendezési eljárások támogatottak, tipikusan (kisebb-nagyobb korlátozásokkal) külföldiek is regisztrálhatnak. Általános elv, hogy a domain regisztráció a „first stepped, first served” elve alapján működik, sem a regisztrátor, sem a nyilvántartó nem végez előszűrést, illetve előzetes ellenőrzést.

Regisztrációs szabályozás regisztrátort vagy nyilvántartót nem mond ki névválasztásért felelősnek. Olyan nemzeti jogszabályokra sem találtunk utalásokat, amelyek nyilvántartó vagy regisztrátor felelősségét a név megválasztásában kimondanák – noha, amennyiben ilyen jogszabályok lennének, akkor bizonyára a nyilvántartói vagy regisztrátori oldalakon a releváns jogszabályok nyomára bukkantunk volna.

Védjegyekre, valamint más szellemi tulajdonokra kiterjedő speciális szabályozás kuriózumnak tekintendő. A regisztrációs szabályozások sokkal általánosabbak a védjegyek védelmétől, a „tisztességes” névhasználó védelme az általános cél.

Jogviták leginkább versenyjogi nézeteltérések miatt alakulnak ki, ezek speciális esetei amikor is védjegysérelemlről is szó van. A TLD-k nagyrészt mégis csak védjegyekkel kapcsolatos vitákra alakítottak ki gyors, alternatív vitarendezési eljárást, de ennek hagyományos okai vannak, szó sincs róla, hogy csak védjegyek terén van ilyenre igény.

A magyar regisztrációs rendszerrel történő összehasonlítás

A magyar regisztrációs szabályzat a nyilvántartó és a regisztrátor név megválasztásában való felelősségét elhárítja. Más ccTLD szabályzatokban a leggyakoribb, hogy fel sem merül, hogy nyilvántartó vagy regisztrátor felelős lehet, így a szabályzatok e tekintetben semmit sem mondanak, míg más esetekben explicit felelősség elhatárolás történik, vagy implicit utalások szólnak arról, hogy regisztrátor nem lehet felelős (ilyen utalás, hogy a nyilvántartó 'nem vizsgálja' a név megválasztását, vagy maga a rendszer automatizáltsága folytán nem is alkalmas erre).

Nyilvántartókat vagy regisztrátorokat nem marasztalnak el vitarendezési vagy jogi eljárások során sem névválasztás miatt, hacsak nem maga a regisztrátor egyúttal igénylője is egy vitatott névnek.

Külföldön, amint említettük, általában egyszerű FIFO eljárás szokásos, azaz az előbb igényelt név kerül bejegyzésre, kivétel a nagyon nem liberális szabályozási

⁴² Több országban vegyes rendszer működik, regisztrátorok és a nyilvántartó is intéz regisztrációt igénylők számára, azonban a nyilvántartók közvetlenül keveset regisztrálnak, közvetlen regisztrációs szerepük alárendelt.

rendszereket, amelyek Európában kihalóban vannak. Ezzel szemben a magyar regisztrációs szabályozás – noha alapvetően liberális – példátlan szigorúsággal három egyedi eljárást alkalmaz nevek jogosultjainak védelmére, ami általában máshol nem alkalmazott:

- az egyik a védjegyek és szervezetnevek esetében alkalmazott **prioritás**, amihez hasonló az ún. Sunrise periódusok esetén találunk másutt;
- a második a **meghirdetés (előzetes várólista)** – ami teljesen egyedinek számít a reguláris regisztráció során,
- valamint az ehhez kapcsolódó előzetes vitarendezés (Tanácsadó Testületi /ún. TT/ eljárás).

Megjegyezzük, hogy a magyar regisztrációs rendszert a legtöbb támadás és kritika az előzetes várólista miatt, ill. előzetes eljárások kapcsán érte.

Az említett eljárásokat és mellettük a szellemi tulajdon jogosultjainak védelmét szolgáló egyéb intézkedéseket a magyar regisztrációs rendszert bemutató tanulmány részletesen tárgyalja.

Az alternatív vitarendezés UDRP, UDRP-szerű, vagy hiányzik a legtöbb országban, gyakran csak védjegyütközések esetére terjed ki. Általában az UDRP-nél olcsóbb eljárásra van igény (lásd például az ukTLD tárgyalását tanulmányunkban). Az alternatív vitarendezési eljárásokban a magyar rendszer az előzetes vitarendezés támogatásától a választottbírói eljárás támogatásáig mindent lefed.

Személy- és családnevek vagy más nem védjegy, nem szervezetnév nevek védelméről kevés szó esik regisztrációs szabályozásban, vagy általánosabban megfogalmazott szabály védi ezeket, mint ahogy a magyar szabályozásban is van.

Fontos megemlíteni, hogy néhány európai országban (még) nem regisztrátori rendszer működik, ill. néhány országban vegyes rendszer, azaz olyan, hogy regisztrátorok mellett a nyilvántartó is regisztrál. Ez utóbbit alkalmazza a NIC AT (.at), a Denic (.de) és a Nominet (.uk), de ennél általánosabbak azok a rendszerek, ahol csak regisztrátorokon keresztül történhet regisztráció (az Eurid /.eu/ is ilyet alkalmaz). A vegyes rendszerekben nyilván a regisztrátor és a nyilvántartó jogi felelőssége azonos az igénylők részére történő regisztrációban. Mindenesetre nem ismert, hogy vegyes rendszerben valahol is nyilvántartót elmarasztaltak volna név megválasztása miatt. Nem vegyes rendszerben is felléptek már nyilvántartó ellen név megválasztása miatt, így az Eurid ellen is, de eddig lezárt vitában elmarasztalás nem történt. Közvetlen regisztrátorok elleni külföldi eljárásokról nyilván nehezen kapható teljes kép, de megállapítható az ismeretek alapján, hogy névhasználónak a domain név regisztrátorát, nyilvántartóját vitarendező fórumok és bíróságok nem tekintik.

Viták és regisztrációk száma

TLD	regisztrált domainek száma	vitarendezések száma
.cz	0,28 millió	kb. 70 választott bírósági döntés
.hu	0,27 millió	Kb 25 választottbírósi döntés (a választottbírósi eljárás eseti működése miatt az adat becslésen alapul) 11 ADR eljárás (2005 márc. 1-ét követően regisztrált domain nevekre)
x.uk	5 millió	havi 90 DSR eljárás indul, lefolytatott DSR eljárások száma közel 5000
.com	31 millió	
.eu	2 millió	jelenleg több mint 70 ezer név regisztrációja felfüggesztett (Sunrise periódusban beküldött nevek miatt jelentkezik ez a nagy szám)

A gTLD regisztrációnál arányaiban

- a .com esetén a legnagyobb a vitás ügyek és a vitarendezési eljárások száma,
- ezt követi a .net,
- majd a többi nem szponzorált TLD,
- a legkisebb az arány a szponzorált TLD-ék esetén.

Mindez érthető is, a .com a védjegyjogosultak, márkatulajdonosok, vállalkozások számára, de a cybersquatterek számára is egyben a legvonzóbb fődomain. A többi gTLD kevésbé vonzó, közülük a szponzorált gTLD-k pedig nemcsak legkevésbé vonzóak, hanem a cybersquatting lehetősége is korlátozottabb ezeknél.

Látható, hogy a .hu alatti rendszerben jelentősen kisebb a már delegált domain nevekre kiterjedő jogviták száma, mint akár a hasonló számú regisztrált domain névvel rendelkező cseh rendszerben. Ennek elsődleges oka a magyar rendszerben speciális, delegálást megelőző jogvita lehetősége. Sunrise periódusban, ill. az ilyen periódust közvetlenül követően a vitás esetek száma mindig magasabb, a 2000-es .hu liberalizáció is nagyszámú TT ügyvel járt, de a választottbírósi, bírósági ügyek száma is magasabb arányú volt, mint a későbbiek során. Egyúttal a regisztrációs szabályozások és jogszokások egyre elfogadottabbá és ismertebbé válnak, és ez tovább csökkenti a viták számát, továbbá a regisztrációs szervezetek pozitív és negatív visszacsatolások alapján reagálnak, - tipikusan sikeresen - elejét igyekeznek venni a vitás helyzeteknek.

KIEGÉSZÍTÉS

Szervezetek

CENTR CENTR is a peak body - the of top-level domain managers for ccTLDs

organisations responsible for the Internet addresses with endings such as .dk and .ir, in particular for Europe. (www.centre.org)

DENIC deTLD nyilvántartó szervezet

DNSO Domain Name Supporting Organization (www.dnso.org/, I. ICANN GNSO)

EFF Electronic Frontier Foundation (www.eff.org)

EURID EURid wzv (www.eurid.org) /ez az .eu regisztrációs szervezet/

ICANN Internet Corporation For Assigned Names and Numbers (www.icann.org)

ICANN GNSO (formerly DNSO) Generic Names Supporting Organization of ICANN

Új gTLD-ék bevezetésével foglalkozó szervezet <http://www.dnso.org/>

IANA Internet Assignet Numbers Authority (www.iana.org)

ISzT Magyarországi Internet Szolgáltatók Tanácsa - az ICANN akkreditált

huTLD regisztrációs szervezet (www.nic.hu, www.domain.hu)

ISzT Kht. a magyarországi huTLD nyilvántartó szervezet (www.nic.hu, www.domain.hu)

Nominet ukTLD regisztrációs és nyilvántartó szervezet (www.nic.uk)

WIPO World Intellectual Property Organization (www.wipo.org)

Szellemi Tulajdon Világszervezete

Fogalmak

- **cyberflight** ('kiberrepülés') – A domain név használója szerződésesen kötelezett arra, hogy az adott domain név kapcsán indított alternatív vitarendezési eljárásban részt vegyen. Azaz a szerződéses alapok következménye a vitarendezési eljárás lefolytatása. A nemzetközi tapasztalat azt mutatja, hogy a vitarendezési eljárásba bevont domain név használója gyakran átviszi a szóban forgó domain nevet más, független harmadik félhez, ez az esemény az ún. „cyberflight”. (Egy döntésből idézet: „Miután 2004. október 11-én e-mail értesítést kapott a panaszostól, a domain használó még azelőtt, hogy a regisztrátor zárolhatta volna a vitatott domain nevet átregisztráltatta más név alatt – a Currentbank-Promotools, SA. Inc./Alex Bars. nevet Currentbank-Promotools, SA.

Inc./Isidro Sentis névre íratta át. Ezt nevezik időnként „cyberflight”-nak vagy „cyberflying”-nak. – <http://arbitr.wipo.int/domains/decisions/html/2004/d2004-0830.html>”)

- **Cybersquatting** - Az Anti-Cybersquatting Consumer Protection Act elnevezésű amerikai szövetségi törvény szerint a „cybersquatting” (cyberfoglalás) a domain név rossz szándékú regisztrálása, megvásárlása vagy használata oly módon, hogy valaki más védjegyének üzleti értékéből próbálnak hasznot hajtani. A cyberfoglaló a név megszerzését követően magas áron felajánlja a domain nevet a domain névben foglalt védjegy tulajdonosának, s ezt a zsarolás egy esetének tekintik. (A szó maga a „squatting” (jogtalan föld- vagy házfoglalás) kifejezésből ered, mely egy elhagyott terület vagy épület elfoglalását jelenti oly módon, hogy az elfoglalónak semmilyen tulajdonosi, bérlő vagy más jogosultsága, engedélye lenne a használatra. A cyberfoglalók rendszerint lényegesen magasabb árat kérnek, mint amennyiért ők beszerezték a domain nevet. Esetenként sértő megjegyzéseket tesznek a domain név által érintett személyre vagy cégre annak érdekében, hogy a domain név megvásárlását kierőszakolják.)

- **FIFO** – First In/First Out - aki elsőként igényli az kapja a nevet (first-come, first served). Ez az általánosan elterjedt regisztrációs modell. Tiszta formájában semmiféle prioritás nem alkalmazott, így a .eu és a nem szponzorált gTLD nevek esetén (a Sunrise periódusoktól elteintve).

- **Phishing** - Számítástechnikában a „phishing” a bűnelkövetés egy társas manipulációt felhasználó technikája. Az elkövető megbízható személy vagy üzletfél álarcát felöltve tisztességtelen módon próbál meg olyan érzékeny információkhoz hozzájutni az elektronikus kommunikáció során, mint a jelszavak vagy a bankkártyaszámok. A megvalósításhoz e-mail vagy más, felhasználók közötti azonnali üzenetváltási módot, esetleg alkalmanként telefonkapcsolatot használnak (1). Az ezirányú kísérletek növekedő száma ellen törvényhozással, a felhasználók képzésével és technikai mérések bevezetésével próbálnak meg védekezni.

A phishing azért említendő itt, mert elkövetés során gyakran domain nevek hasonlóságát használják ki (pl. „e-gold.com” helyett „e-gold.com”), e-mail levélben az eredetihez hasonló URL-re irányítják a gyanútlan felhasználót, ahol a felhasználó egy az eredeti honlaphoz megtévesztésig hasonló helyre jut, és így bankkártya vagy jelszó adatait próbálják megszerezni tőle.

Valójában a phishing ellen a legjobb védelem, ha a fontos honlap tulajdonosa, a domainevéhez megtévesztésig hasonló más domaineveket maga is levédi. Sajnos utólagos jogviták már nemigen segíthetnek a phishing áldozatainak.

- **Reverse Domain Name Hijacking** - az alternatív vitarendezési eljárást rosszindulatból is kezdeményezheti valamely fél, annak ellenére, hogy az ismeretek szerint a domain név használójának jogszerűségével szemben nem merül fel kétely.

Komoly veszélye van az ilyen tevékenységnek, és még a magyar gyakorlatban sem ritka. Gyakori, hogy a domain jogosultjának érdeke fűződik a névhasználathoz, azonban jogi eljárással szemben mégis visszavonul, feladja az igényét (pl. magyarországon TT elé utalás miatt), ill. eláll vagy lemond a domain használatáról. Megemlítjük, hogy az új svéd regisztrációs szabályozás kialakításánál merült fel ez mint kérdés, ott mint csekély veszélyt jelentőt ignorálták. Magyarországon is hasonló volt a kérdés helyzete, ellenben itt visszaélések, ill. visszaélésre utalások ismertek.

- **Typosquatting** - a cyberfoglalók időnként népszerű védjegyek betűvariánsait regisztrálják, amit „typosquatting”-nak neveznek. Ezt másnéven „URL hijacking”-nek (URL eltérítésnek) is hívják, s egyben a cyberfoglalás egyik változatának is tekinthető, és az Internet felhasználók által elkövetett azon tipográfiai hibákon alapul melyeket a webböngészőkben egy weboldal címének beírásakor billentyűk félreütésével követnek el. Amennyiben a felhasználó véletlenszerűen a hibás weboldal címét gépele be, a cyberfoglaló által használt alternatív címre jut el a keresett oldal helyett.

II. MELLÉKLET : Statisztika

Statisztika (2006. május 1.-i állapot szerint)

Az összes bejegyzett domain 247 550⁴³, ebből védjegy alapú prioritásos eljárással lett bejegyezve 1085, cégnév alapú prioritásos eljárással lett bejegyezve 22 921.

A regisztráció során (delegálás előtt) keletkezett vitás ügyekről készített kimutatás:

	2003	2004	2005
Az évben elfogadott összes igény	25900	53190	64270
Ebből védjegy prioritással elfogadott igény	106	193	222
Ebből cégnév prioritással elfogadott igény	3126	4463	4853
A. Nyilvántartó nem fogadta el az igényt, mert a szabályzatba ütközőnek találta	375	477	252
B. Nyilvántartó ezen döntése ellen igénylő TT-hez fordult, TT eljárás idült	2 633/2003, 635/2003	3 637/2004, 654/2004, 655/2004	0

⁴³ 2006 szeptemberére az összes bejegyzett domain nevek száma közel 270.000

C. Harmadik fél panasszal élt 2 héten belül a várólista alapján	65	314	107
D. Harmadik fél panasza ellenére igénylő nem lépett vissza, TT eljárás indult	16 620/2003- 632/2003, 634/2003 (A 620 és 621 ügy 2-2 név)	27 636/2004, 638/2004- 653/2004, 656/2004- 665/2004	16 666/2005- 681/2005

Delegálás utáni vitarendezés:

Rendes bírósági eljárásokról nincs, nem is lehet kimutatásunk. Becslés: évi néhányszor tíz. Nyilvántartó két ügyben alperes, mert nem fogadott el az igénylőtől különböző jogosult ismert védjegyével azonos névre vonatkozó igényt.

Az eseti választottbíróság elé terjesztett ügyeket ugyancsak becsléssel tudjuk megállapítani, mivel ezekről csak akkor értesülünk, ha a kereseti kérelemnek helyt adó ítéletet a kötelezett nem hajtja önként végre, és a végrehajtást a Nyilvántartónál az ítélet megküldésével kezdeményezik. Becslésünk alapján 2000 óta kb. 25 választottbírósági eljárás zajlott.

A Regisztrációs Döntnök 11 érdemi eljárást folytatott ill. folytat, az eljárását 25 domain név esetében 21 eljárás keretében kérték, amelyből 10 esetben nem indult érdemi eljárás. Bővebb, részletes információt a Regisztrációs Döntnök fejezet tartalmaz.

